

BIBLIOGRAFIA WYDAWNICTW POLSKICH W BRAZYLII 1892 - 1974

PRZEDMOWA

Nie posiadamy dotąd retrospektywnej bibliografii poloników zagranicznych i nie zanoszą się na to, aby ona kiedykolwiek powstała. Tak więc osoba zainteresowana polskimi wydawnictwami w jakimś kraju musi przewertować całą *Bibliografię polską* Karola i Stanisława Estreicherów (dla książek wydanych przed 1901 r.) oraz kartotekę *Bibliografii polskiej za lata 1901 - 1939*, liczącą około 300 000 pozycji. Opracowano ją w Instytucie Bibliograficznym Biblioteki Narodowej, gdzie przedtem były wyodrębnione polonika zagraniczne w liczbie 50 000 pozycji, a obecnie zostały włączone do ogólnego układu alfabetycznego. W tym roku pierwszy tom tej ogólnej bibliografii (litera A) ma być przygotowany do druku.

W latach 1928 - 1939 ukazywał się periodycznie „Wykaz druków polskich lub Polski dotyczących wydanych za granicą”, lecz był on daleki od kompletności, podobnie jak i wspomniana wyżej kartoteka za lata 1901 - 1939.

Znacznie lepiej wygląda rejestracja poloników zagranicznych w okresie po 1 IX 1939 r. opracowywana i publikowana w Londynie, początkowo przez Tadeusza Sawickiego¹, a następnie na nowo opracowana i kontynuowana przez Janinę Zabielską². Po jej śmierci w 1962 r. ostatni trzeci tom dokończyły Maria Danilewiczowa i Helena Chojnacka³, lecz zapewne na tym tomie zakończono to pożyteczne wydawnictwo — mimo zapowiedzi wydania tomu IV⁴. Jednak i ta bibliografia nie jest doskonała, gdyż w małym tylko stopniu uwzględnia produkcję wydawniczą tzw. starej emigracji, zwłaszcza z Ameryki Północnej i Południowej.

Natomiast w kraju rejestracją poloników zagranicznych po 1 IX 1939 r. zajmuje się także Instytut Bibliograficzny Biblioteki Narodowej. Przygotow-

¹ *Rocznik bibliograficzny druków w języku polskim oraz w językach obcych o Polsce wydanych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*. T. 1 - 3. Londyn 1942 - 1944, 226 ss.

² *Bibliography of books in Polish or relating to Poland published outside Poland since September 1 st. 1939*. Vol. 1. 1939 - 1951. (No 1 - 5625). London 1953 s. 710; Vol. 2. 1952 - 1957 and Supplements to 1939 - 1951. (No 1 - 4175). London 1959 s. nlb. 6, 555.

³ Vol. 3: 1958 - 1963 and Supplements to 1939 - 1957. (Nr. 1 - 4120). London 1966 s. nlb. 4, 696, tabl. 1.

⁴ *Biblioteka Polska w Londynie 1942 - 1967*. Londyn 1967 (w rozdziale pt. *Działalność wydawnicza*).

wuje się tam do druku trzytomowe wydawnictwo bibliografii poloników zagranicznych od września 1939 do końca 1955 r., obejmujące około 18 000 pozycji, gdy pierwsze dwa tomy *Bibliografii J. Zabielskiej* rejestrują w latach 1939-1957 tylko 9 790 druków. Instytut Bibliograficzny publikuje również od 1956 r. roczną bibliografię pt. *Polonica zagraniczne*, wychodzącą w nakładzie 200 egzemplarzy „na prawach rękopisu”. Ogółem ukazało się dotąd 11 tomów za lata 1956-1967, zawierających łącznie 15 499 pozycji.

Oprócz wyżej wymienionych wydawnictw, które są prymarnymi bibliografiami, istnieją jeszcze różne przyczynki bibliograficzne, które po większej części wymienilem i bliżej omówilem w artykule pt. *Stan i potrzeby bibliografii Polonii zagranicznej*⁵, zwracając szczególnie uwagę na „białe plamy” w rejestracji poloników w poszczególnych krajach.

Brazylia na szczęście do takich krajów nie należy, ale w ostatnich latach niemal przestały się tam już ukazywać polskie książki i broszury, a nawet kalendarz „Ludu” na 45 roczniku z 1973 r. zakończył swój żywot, skoro sprzedano go zaledwie 700 egzemplarzy. Wprawdzie wychodzi jeszcze tygodnik „Lud” w połowie po polsku i portugalsku, lecz zastępy jego wiernych czytelników ubywają z roku na rok przenosząc się na cmentarz. Nadeszła więc pora podsumowania polskiego dorobku wydawniczego w Brazylii, będąca jakby podzwonnym dla tamtejszego polskiego słowa drukowanego.

Pierwszym bibliografem zwartych druków polskich i brazylijskich poloników w języku portugalskim był Józef Stańczewski (1901-1935), rodem z Wąbrzeźna, który pracował w Paranie jako nauczyciel w latach 1921-1926 i od 1929 do śmierci⁶. Gromadzenie książek polsko-brazylijskich było pasją jego życia i z niej narodziło się pragnienie zarejestrowania wszystkich tamtejszych druków polskich bądź portugalskich poświęconych Polsce. W redagowanym przezeń b. ciekawym piśmie „Świat Parański” ogłosił w 1925 r. (nr 5, ss. 15-16 i nr 6, ss. 14-17): *Zarys bibliografii polskiej w Brazylii*, opisując dość dokładnie 101 druków z licznymi o nich adnotacjami. Kontynuację jej zamieścił w broszurce pt. *Polska bibliografia w Brazylii* (Lwów 1927, ss. 16), będącej właściwie nieco rozszerzoną odbitką z „Przewodnika Bibliograficznego” 1926 (ss. 76-77, 116, 157-158, 461-462). W rozdziale pt. *Nowsze polonica w Brazylii* powtórzył ze swej wcześniejszej bibliografii opisy wydawnictw z lat 1921-1924, dodając zaledwie kilka tam niewymienionych z lat 1925-1926.

Pracę J. Stańczewskiego podjął w blisko 30 lat po nim rodowity Brazylijczyk prof. dr Julio Moreira z Kurytyby, autor *Dicionario bibliografico do Parana* (wydanie pierwsze z 1953 i drugie z 1960 r. — liczące 637 stron). Pracując nad drugim, znacznie powiększonym, wydaniem swej bibliografii opisywał także wydawnictwa w języku polskim i opublikował je pt. *Polska bibliografia Parany. Wkład literatury polskiej do kultury brazylijskiej* (Kurytyba 1956) w nakładzie 100 egzemplarzy.

„Niniejsza praca — pisał w dołączonym tam podziękowaniu — jest wy-

⁵ „Problemy Polonii Zagranicznej” T. 2: 1961 (druk: 1962), ss. 7-37.

⁶ *Słownik pracowników książki polskiej*. Warszawa—Łódź 1972, 850 ss.

nikiem cierpliwych i długotrwałych poszukiwań przeprowadzonych w bibliotekach różnych polskich towarzystw naszej stolicy [tj. Kurytyby], w Bibliotece Stanowej oraz w licznych prywatnych księgozbiorach". Ogółem zamieścił w niej 216 pozycji, w tym 26 książek wydanych w Polsce o tematyce parańskiej. Uzupełnił więc bibliografię J. Stańczewskiego o blisko 80 nowych pozycji. Niestety, w przeciwieństwie do tamtej, bibliografia J. Moreiry nie została sporządzona zbyt dokładnie i zawiera wiele błędów, niedokładności i opuszczeń⁷, a więc korzystanie z niej wymaga krytycznego i ostrożnego podejścia.

Obecnie dużą pasją bibliograficzną, połączoną z ratowaniem od zagłady polskich archiwaliów, czasopism, kalendarzy i książek, odznacza się ks. Jan Pitoń, do niedawna rektor Polskiej Misji w Paranie. Jest on autorem wielu prac dotyczących tamtejszej Polonii, m. in. cennego artykułu pt. *Prasa polska w Brazylii*, drukowanego w kalendarzu „Ludu” na rok 1971 (na ss. 46-72), gdzie uwzględnił również 21 opisów powojennych druków polskich obok kilkudziesięciu poloników w języku portugalskim.

Wyniki moich dotychczasowych badań pozwoliły mi zarejestrować następujące grupy wydawnictw polskich drukowanych na terenie Brazylii: 374 książek i broszur, 126 tytułów czasopism i 90 roczników kalendarzy. Natomiast nie jest mi dotąd w pełni znana liczba poloników w języku portugalskim oraz polskich druków ulotnych. Przedmiotem niniejszej bibliografii są tylko druki zwarte w języku polskim wydane w latach 1892-1974 na terenie Brazylii. Wyjątek tu stanowi zaledwie parę pozycji drukowanych w Polsce, których nakładcy mieszkali w Brazylii. Bibliografia poniższa ma charakter rejestracyjny i dlatego zastosowano w niej bardzo szczegółowy opis bibliograficzny możliwie każdej pozycji, zwłaszcza sporządzonych z autopsji (te ostatnie łatwo rozpoznać, gdyż format ich podano w centymetrach).

Najliczniejszą grupę wśród tych wydawnictw zajmuje literatura piękna, zarówno powstała w Brazylii, jak w Polsce oraz tłumaczona z ogólną liczbą 70 pozycji. Drugie miejsce zajmują 62 podręczniki szkolne oraz w takiej samej liczbie statuty, ustawy, regulaminy i sprawozdania miejscowych polskich organizacji. Następne miejsce zajmuje literatura religijno-dewocyjna z liczbą 57 pozycji. Sprawom kultury rolnej poświęcono zaledwie 28 pozycji, a polskiemu szkolnictwu oraz historii — po 15 pozycji. Politykę reprezentuje 11 pozycji, a osadnictwo i ekonomię — tylko 10. Pamiętnikom, sprawom zdrowotności oraz organizacjom religijnym poświęcono po 8 książek, a ogólnym problemom polonijnym zaledwie 6 pozycji.

Natomiast produkcja wydawnicza w rozbiciu na poszczególne lata przedstawia się następująco: 18 książek ukazało się w 1936 r., a 17 — w 1928 r., po 16 książek wyszło w 1923 i 1924 r., 15 — w 1935 r., 14 wyszło w 1937 r., po 13 — w 1925 i 1931 r., 12 — w 1921 r., po 11 — w 1922 i 1926 r., po 8 — w 1920, 1927, 1934 i 1938 r., po 7 — w 1907, 1929, 1930 i 1965 r., po 6 — w 1912, 1915, 1918 i 1932 r., po 5 — w 1906, 1914, 1933, 1953 i 1956 r., po 4 —

⁷ Por. moją recenzję w *Rocznikach Bibliotecznych* R. 2:1958, z. 1-2, ss. 280-283.

w 1911, 1913, 1939, 1963 i 1970 r., po 3 — w 1910, 1916, 1917, 1919, 1959, 1961 i 1964 r., po 2 — w 1897, 1903, 1905, 1944, 1947, 1951, 1952, 1954, 1955, 1958, 1960, 1962, 1967 i 1971 r. Wreszcie po jednym druku ukazało się w 1892, 1893, 1894, 1898, 1900, 1904, 1908, 1909, 1940, 1941, 1943, 1945, 1948, 1950, 1957, 1966, 1968 i 1974. Druków o nieustalonym roku wydania było 20.

Na podstawie tej statystyki trudno jest sporządzić czytelny wykres graficzny. Widać jednak wyraźnie że początki były dla książki polskiej trudne i aż do 1920 r. największa roczna liczba wydawnictw nie przekraczała siedmiu pozycji. Dopiero po 1920 r. sytuacja zmieniła się radykalnie, skoro w latach 1924-1937 wychodziło po kilkanaście książek polskich. Regres nastąpił z chwilą nastania nacjonalizacji za prezydenta Vargasa, więc liczba ich maleje dość szybko po rozwiązaniu polskich szkół i organizacji (w 1939 r. ukazały się 4 książki, a w 1940 — tylko jedna). Po tym dotkliwym ciosie, zadany polskiej kulturze, już nigdy nie osiągnięto przedwojennego poziomu, a liczba wydawanych książek przypominała okres sprzed 1920 r. Tylko raz (w 1965 r.) wydano 7 książek, podczas gdy w okresie 1945-1974 ukazywało się od 1 do 5.

Nie ma dotąd żadnych opracowań dziejów drukarstwa i księgarstwa polskiego w Brazylii, a jedyna na ten temat wzmianka w *Encyklopedii wiedzy o książce* (Wrocław 1971 szpalta 601-602) zawiera prawie same błędy i nieścisłości, nie podając najważniejszych drukarni.

Najbardziej aktywne drukarnie mieściły się w Kurytybie dla drukowania takich czasopism, jak „Gazeta Polska w Brazylii”, „Lud”, „Polak w Brazylii”, „Prawda Polska w Brazylii” i „Świt”. Założycielem pierwszej drukarni, a zarazem „Gazety Polskiej w Brazylii” był w 1892 r. poznański kupiec Karol Szulc, a chociaż sprzedał ją spółce wydawniczej już w rok później, to jednak przetrwała ona zmieniając często właścicieli do 1942 r., kiedy zlikwidowała ją nacjonalizacja wspólnie z polskim konsulem, gdzie oddano ją na przechowanie. Ogółem ukazało się tam 40 książek i broszur, nie licząc kalendarzy i pism.

W 1905 r. założył Kazimierz Warchałowski „Polaka w Brazylii”, a w rok później również Księgarnię Polską, którą prowadziła jego żona na dość wysokim poziomie. Nakładem „Polaka w Brazylii” ukazało się 14 książek polskich. Kiedy w 1919 r. Warchałowski wyjeżdżał do Polski, sprzedał pismo wraz z drukarnią Franciszkowi Dergintowi, a księgarnię — Birucie Dergintowi, który w latach 1920-1921 wydał 8 książek, a następnie odsprzedał ją spółce Gustavo & Frattini, a potem Gustavo & Benrad (wydała ona w 1923 r. trzy książki). Natomiast Franciszek Dergint sprzedał w 1921 r. swą drukarnię księżom misjonarzom, którzy rozpoczęli wydawać tygodnik „Lud”, wychodzący do dzisiaj. Jest to jedyna polska drukarnia, którą nie zdołano zlikwidować w okresie nacjonalizacji. Począwszy od 1964 r. ten duży już ośrodek drukarski zmienił nazwę na *Grafica Vicentina Ltda.* Ogółem wydano tam nakładem własnym 70 książek i broszur, a ponadto wydrukowano przeszło 60 wydawnictw Związku Polsko-Katolickiego «Oświata» i kilkadziesiąt dla innych wydawców, nie licząc 45 roczników własnego kalendarza i czasopism.

„Świt” był pierwszym demokratycznym pismem założonym w 1918 r.

w Ponta Grossa, a w 1921 r. przeniesiono go do Kurytyby jako organ Związku Towarzystw Polskich «Kultura», gdzie wychodził do 1928 r. Ogółem wydano tam własnym nakładem 35 książek, a sama «Kultura» — 10. Zrzeszenie Nauczycieli Szkół Polskich w Brazylii wydało 17 podręczników szkolnych, a drukarnię Cezarego E. Schulza (syna Karola) opuściło co najmniej 15 druków. Wydawnictwo «Związku Zawodowego Rolników Polskich» opublikowało 10 broszur, a Centralny Związek Polaków w Brazylii — 7. Ministerstwo Rolnictwa, Handlu i Przemysłu wydało 4 instrukcje rolnicze, a po 3 druki ogłosiło Towarzystwo Szkoły Ludowej w Brazylii oraz na powielaczu Koło Oświatowo-Prasowe przy Towarzystwie «Polonia» w Rio de Janeiro. Po dwa druki wydała Drukarnia Polska Rafała Karmana w Kurytybie, S. Mrozka w Lapie, drukarnia «Polonia» w Ponta Grossa, Karol Szulc w Kurytybie i Związek Zawodowy Nauczycieli Polskich Szkół Prywatnych w Brazylii. Wreszcie po jednym druku wydały czasopisma: „Kolonista”, „Nasza Szkoła”, „Siewca” oraz „Ziarna i Kłosa”, księgarze: Antoni Rydygier w Kurytybie i Feliks Bernard Zdanowski w Porto Alegre oraz Drukarnia Artystyczna Józefa Żaka w Kurytybie. Tymczasem w wymienionej wyżej *Encyklopedii wiedzy o książce* wspomniano tylko mimochodem o drukarni „Gazety Polskiej w Brazylii” i «Polonii» w Ponta Grossa, a z F. B. Zdanowskiego zrobiono ojca drukarstwa polskiego w Kurytybie [!].

Bibliografia zwartych druków polskich wydanych w Brazylii nie jest zapewne bibliografią kompletną, skoro została opracowana w Polsce. Mimo to uzupełnia ona dość wydatnie poprzednie bibliografie J. Stańczewskiego i J. Moreiry, wypełniając ponadto lukę od 1956 r. Autor starał się opracować ją na podstawie autopsji w oparciu o własne zbiory, a następnie ważniejszych bibliotek w Polsce i archiwum „Gazety Polskiej w Brazylii”, znajdującego się w Archiwum Akt Nowych w Warszawie. Ważnym ponadto źródłem był sporządzony z autopsji katalog wydawnictw polsko-brazylijskich w archiwum księży misjonarzy w Kurytybie, wykonany przez ks. Jana Pitonia, któremu serdecznie dziękuję za jego udostępnienie oraz za liczne kwerendy robione dla tej bibliografii. Wzbogacił on ją o 48 nowych pozycji i pozwolił sprostować liczne błędy i omyłki bibliografii J. Moreiry. Natomiast kartoteka *Bibliografii polskiej za lata 1901-1939* wzbogaciła ją o kilka nowych pozycji, znajdujących się w Bibliotece Jagiellońskiej i Bibliotece Uniwersytetu w Warszawie.

DRUKI ZWARTE W JĘZYKU POLSKIM

1. ADAMCZEWSKI J[ózef]: Łazarzu wstań!... Sprawy społeczne i oświatowe w Ivahy. Tomik 1. [Kurytyba:] Nakładem «Łazarzy Wstających» w okręgu Ivahy w Paranie 1935 cm 22×16 s. 26, nlb. 1 (errata).

2. ADAMSKI J[ózef]: Uprawa bananów w Paranie. «Szkic instrukcyjny». Kurytyba: Wydawnictwo Zw[iązku] Zaw[odowego] Rolników Polskich w Brazylii 1937 8° s. 30.

3. [AJACHNOVIĆ Franciśak]: Prawda o Sowietach. Kurytyba — Parana —

Brazylia: Nakładem i drukiem „Gazety Polskiej w Brazylii” 1938 cm 19×13,5 s. 155. — (Biblioteka «Osadnika» nr 4.)

Na k. tyt. aut. Franciszek Olechnowicz.

4. AKT przebiegalny ku czci Niepokalanej Matki Bożej (Kurytyba:) [Czcionkami drukarni „Ludu”] 1924 16° s. 16.

5. AKTY strzeliste odpustowe. Za pozwol[eniem] władzy kościelnej. Kurytyba: Nakł[adem] i druk[iem] „Gazety Polskiej w Brazylii” [po 1911 r.] 16° s. 16.

6. ALBUM obchodów Tysiąclecia Polski chrześcijańskiej w São Paulo. São Paulo: Wydawnictwo „Ziarna i Kłosa” Kapelanii Polskiej w São Paulo. Nakład Komitetu 1000-lecia 1967 s. 106.

7. ALBUM pamiątkowy II-ej parańskiej wystawy lniarskiej. Urządzonej pod protektorem WP. Manoela Ribasa, interwentora federalnego Parany. Kurytyba 30. 3 - 12. 4 1938. Kurytyba: Zw[iązek] Zaw[odowy] Roln[ików] Polsk[ich] w Brazylii 1938 cm 24×12 s. nlb. 40. — Tyt. i tekst także w jęz. portugalskim.

8. BARAŃSKI Stefan: Z naszego życia w Paranie. (Polska. Barwy sztandarów. Morski Ptak. „Lwów”. Siewca.) Kurytyba: Nakładem autora. (Składał: Konstanty Dąbrowski i Leon Nowicki) 1923 cm 22×16 s. 24. — Tyt. okł.

9. BARTNICKI Teofil ks.: W imię prawdy! List otwarty ks. Teofila Bartnickiego z Kościoła Polskiego Starokatolickiego do przedstawicieli i kleru rzymskokatolickiego w Brazylii. Kurytyba VI [1932] cm 28×19 s. 10.

10. BIEŻANKO Czesław: Cebula i jej uprawa. (Zbiór artykułów o cebuli zamieszczonych w „Ludzie” w r. 1934 i 1935) napisał dla Polaków rolników w Brazylii inż. Czesław Bieżanko. Kurytyba: Nakładem Związku Towarzystw «Oświata». Czcionkami „Ludu”. Curitiba Av. dr Jaime Reis 583. Estado do Paraná — Brasil 1935 cm 23,5×16,3 s. 19, nlb. 2. — Wydawnictwa «Oświata» nr 25.

11. BIEŻANKO Czesław: Czesław Odrowąż. (Notatka historyczna.) Odbitka z Kalendarza „Ludu” na rok 1965. Curitiba: Grafica Vicentina Ltda 1965 cm 23,8×16,5 k. nlb. 3, ilustr.

12. BIEŻANKO Czesław: Kilka słów o Francesco Stancaro. Odbitka z Kalendarza „Ludu” na rok 1965. Curitiba: Grafica Vicentina Ltda 1965 cm 23,7×16,5 k. nlb. 3.

13. BIULETYN sprawozdawczy Zarządu Zrzeszenia Nauczycieli Szkół Polskich w Brazylii na czas od 1-go stycznia do 1-go listopada 1936 r. [Kurytyba 1936] cm 28,5×19 s. nlb. 8, tyt. nagł.

14. BOCHDAN-NIEDENTHAL M[aria]: Uśmiech przez łzy. [Poezje.] São Paulo 1945 cm 21×16 s. 44.

15. BOHDANOWICZ A. dr: Co Wojtek ze dworu prawil przy kominie o chorobach i ich lekowaniu. Paryż, Porto Alegre: Nakład F. B. Zdanowskiego 1898 cm 18×13 s. 32.

Częściowa odbitka z „Kalendarza Polskiego na rok zwyczajny 1898” ze s. 145 - 159.

17. BREOWICZ Wojciech: Polska literatura z wypisami. (Studium do monogra-

fii.) Kurytyba — Parana — Brazylia: (Nakładem „Polskiej Prawdy w Brazylii [!])” 1934 cm 22×16 s. 57.

Właściwe nazwisko autora: Wojciech Byczek.

18. BURROUGHS Edgar Rice: Syn Tarzana. Powieść. Przełożyła z angielskiego J[anina] Collona [!] — Walewska. Kurytyba — Parana — Brazylia: Nakładem i drukiem „Gazety Polskiej w Brazylii” 1936 cm 18×13,5 s. 263. — (Biblioteka „Osadnika” nr 2).

19. [CEBULA Stanisław ks.] Muricy X. [pseud.]: Kolonia polska w Brazylii od 1878 - 1928 r. Pamiątka jubileuszowa. Kurytyba: Drukarnia C. E. Schulz & Cia. (1928) s. 14.

20. CHEŁMSZCZYŻNA i Podlasie. Wspomnienia z dziejów męczeństw polskich Unitów od roku 1773 do roku 1905. Kurytyba: Nakładem [i drukiem] Redakcji „Ludu” 1922 8° s. 232.

21. CHWALCIE Pana wszyscy. Pieśni. (Kurytyba: Nakładem [i drukiem] Redakcji „Ludu” 1962) cm 11×8 s. 182.

Przygotował i wydał ks. Leon Lisiewicz.

22. CO SIĘ powinno robić przed sianiem nasion. Kurytyba: Inspektorat Rolniczy 15-go Dystryktu ulica Riachuelo 1, 29. 1912 8° s. 6. — Ministerium Rolnictwa, Przemysłu i Handlu. Zarząd Centralny dla Kontroli i Popierania Rolnictwa.

23. CORRÊA de OLIVERIA Plinio, prof. historii nowoczesnej Papieskiego Uniwersytetu Katolickiego w São Paulo: Wolność Kościoła w państwie komunistycznym. (Kościoł, dekalog i prawo własności. Wydanie powiększone. São Paulo (3) — Brazylia: Drukowana w Brazylii «Gráfica Vicentina Ltda» [Kurytyba] 1965) cm 22,5×16,5 s. 43, ilustr.

Tyt. oryg.: A liberdade da Igreja no Estado comunista.

24. CORRÊA Viriato: Balajada. Powieść historyczna na tle rewolucji kaboklerskich minionego stulecia. Z brazylijskiego [!] przełożył Władysław Wójcik. Kurytyba: Nakładem „Polskiej Prawdy w Brazylii” Parana — Kurytyba — Brazylia 1929 cm 23,3×16,2 s. 151.

25. CZAKI Józef dr: Co powinniśmy wiedzieć o węzach w Południowej Ameryce. Kurytyba: Nakładem autora. Czcionkami Drukarni Artystycznej — J. Zak i S-ka. Kurytyba 1929 cm 23×16 s. 33.

26. CZWARTA książka dla młodzieży polskiej w Brazylii. W Kurytybie: Drukiem i nakładem „Gazety Polskiej w Brazylii” 1919 8° s. 208.

27. [CZWARTY] IV. Sejmik C.Z.P. [Centrali Związku Zawodowego Rolników Polskich w Brazylii] 29 i 30 czerwca 1935 r. [Kurytyba 1935] cm 23,2×16 s. 23, nłb. 1, ilustr. — Tyt. okł.

28. DE FOE Daniel: Robinson Kruzoe. Przygody na bezludnej wyspie. Wydanie zupełne. Według przekładu z angielskiego Janiny Zawisza-Krasuckiej. Kurytyba: Wydawnictwo „Gazety Polskiej w Brazylii” 1940 cm 18,5×14 s. 223.

29. DERGINT Fr[anciszek]: Liga czyli powszechny związek narodów i jej zadania względem ludzkości. Kurytyba — Parana — Brazylia: Czcionkami «Księgarni Polskiej» B. Dergint i S-ka kwiecień 1921 cm 18×13,5 s. nłb. 4, II, 181, nłb. 1 - 184, tabl. 2.

30. DIAMAND Władysław: Południowa Ameryka w obliczu pokoju i wojny. Rozprawa polityczno-socjalna. Kurytyba: Czcionkami „Ludu” 1954 8° s. 21.

31. DIAMAND Władysław: W poszukiwaniu tła, wytycznych i dróg polityki zdrowego rozsądku. Zeszyt 1 - 2. São Paulo 1958 - 1959 s. 51, 35, powiel.

32. DOWÓD należenia do parafii św. Stanisława na kolonii Lucena. [Kurytyba] b.r. cm 16×10 s. 16.
33. DROGA do nieba. Książka do nabożeństwa przez O. Stanisława Trzebiatowskiego, misjonarza Zgr[omadzenia] S[łowa] B[ożego]. Kurytyba: Nakładem [i drukiem] „Gazety Polskiej w Brazylii” 1920.
34. DROGA do nieba. Książka do nabożeństwa przez O. Stanisława Trzebiatowskiego misjonarza Zgr[omadzenia] S[łowa] B[ożego]. Wydanie drugie. Kurytyba: Nakładem [i drukiem] „Gazety Polskiej w Brazylii” 1925 cm 11×8 s. 344, nlb. 8 (rejestr).
35. DROGA do nieba. Książeczka do nabożeństwa przez ks. Stanisława Trzebiatowskiego. Wydanie 3. Kevelaer: Nakład Buton i Bercker, wydawcy Stolicy Apostolskiej 1928 cm 10,5×7 s. 400.
36. DRUGA książka dla młodzieży polskiej w Brazylii. W Kurytybie: Drukiem i nakładem redakcji „Gazety Polskiej w Brazylii” 1914 8° s. 112.
37. DRUGA książka dla młodzieży polskiej w Brazylii. Wydanie 2. W Kurytybie: Drukiem i nakładem redakcji „Gazety Polskiej w Brazylii” 1921 cm 22,5×16 s. 112, ilustr.
38. DURSKI Hieronim: Elementarz dla polskich szkół w Brazylii w języku polskim i portugalskim; użyteczny także dla każdego Polaka nowo przybyłego tu do tego kraju i chcącego się zapoznać z mową krajową. Opracował Hieronim Durski, nauczyciel elementarny w Kurytybie. Poznań: Nakładem Karola Szulca w Kurytybie, Państwo Parana w Brazylii. Czcionkami drukarni Kuryera Poznańskiego 1893 cm 17,5×12 s. VII, nlb. 1, 109, ilustr. [Nakład 300 egz.].
39. DZIERŻANOWSKA Maria: Krótka gramatyka polska i ćwiczenia językowe. Wydanie 28-me podług gramatyki Marii Dzierżanowskiej. Kurytyba — Parana: Nakładem Związku «Oświata». Czcionkami drukarni „Ludu” Av. dr Jayme Reis 115. 1924 cm 17,5×13,5 s. 68. Wydawnictwa «Oświata» nr 5.
40. DZIERŻANOWSKA Maria: Krótka gramatyka polska i ćwiczenia językowe. Według Marii Dzierżanowskiej. Drugie wydanie uzupełnione. Kurytyba — Parana: Nakładem Związku «Oświata». Czcionkami drukarni „Ludu” — Av. dr Jayme Reis 1936 cm 18×13,5 s. 96, 4. — Wydawnictwa «Oświata» nr 29.
41. EKES Roman dr: Brazylia jako źródło zaopatrzenia Europy po wojnie. Rio de Janeiro: Koło Prawników i Ekonomistów Polskich przy Towarzystwie Polonia 1944 cm 21,3×16,5 k. jednostr. powiel. nlb. 1, 46, tyt. okł. — Wydane na prawach rękopisu przez Koło Oświatowo-Prasowe przy T-wie Polonia Rio. Odczyt wygłoszony dnia 3 grudnia 1943 w Kole Prawników i Ekonomistów w Rio de Janeiro.
42. ELEMENTARZ. Część 1. Kurytyba: Wydawnictwo Książek Szkolnych dla Brazylii b.r.
43. ELEMENTARZ. Drugie wydanie. Kurytyba: Drukiem i nakładem «Księgarni Polskiej» — B. Dergint & S-ka 1921 8° s. 58, ilustr. [Nakład 10 000 egz.] — Wydawnictwo Książek Szkolnych dla Brazylii.
44. ELEMENTARZ dla młodzieży polskiej w Brazylii. (Wydanie 1). W Kurytybie: Drukiem i nakładem redakcji „Gazety Polskiej w Brazylii” 1915 8° s. 64.
45. ELEMENTARZ dla młodzieży polskiej w Brazylii. Wydanie 2. W Kurytybie: Drukiem i nakładem redakcji „Gazety Polskiej w Brazylii” 1915 8° s. 64.
46. ELEMENTARZ polski i polsko-brazylijski do użytku szkolnego i domowego.

Curityba — Estado do Paraná: Nakładca i wydawca Cezar Szulc ul. Barão do Serro Azul — 1. 6. b.r. 8° 152.

47. ELJAN [pseud.]: Jak odłamana gałąź... Powieść. Kurytyba: Tłoczono w „Świt” 1926 cm 21×13,5 s. 182.

48. ESTATUTOS da Sociedade da Agricultura de São José na Colonia Muricy. Fundada em janeiro de 1906. Curitiba: Typographia João Haupt et Cia 1928 cm 15×10 s. 23. — Tekst w języku portugalskim i polskim.

49. FEDOROWICZ Władysław inż.: Z biegiem rzeki Tocantins. Kartki z podróży na północ. Przygody polskiego inżyniera w puszczach i stepach Północnej Brazylii. Kurytyba: (Wydawnictwo „Świt”). Odbito w tłoczni „Świt” 1927 cm 16×12 s. nlb. 2, 187, 2, tabl. 6.

50. FRANKOWSKA Regina: L[adislau] Romanowski — Gloria Cultural do Paraná. ([Władysław] Romanowski — Synonim polskiej kultury w Brazylii.) [Kurytyba:] (Grafica Mundial Limitada — Rua José Loureiro 42 — Curitiba) [ok. 1954] cm 23,5×16,5 s. nlb. 8, ilustr. — Tyt. okł. i nagł.

51. GALLET Ludwik: Kapitan Czart. Przygody Cyrana de Bergerac. Przełożył Wiktor Gomulicki. Tom 1-2. Kurytyba: Drukiem „Polskiej Prawdy w Brazylii” 1929 8° s. 172+182.

52. GAYER Zdenko: Praktyczne wskazówki przy nawożeniu ziemi w Brazylii. Napisał Zdenko Gayer. Kurytyba — Paraná: Nakładem Związku «Oświata» — czcionkami drukarni „Ludu” Avenida dr Jayme Reis 115. 1925 cm 23×16 s. nlb. 2, 17. — Wydawnictwa «Oświaty» nr 9.

53. GĄSIOROWSKI Wacław: Huragan. Powieść historyczna z epoki napoleońskiej. Tom. 3. Kurytyba: Drukarnia „Polak w Brazylii” 1906 8° s. 256.

54. GIERTYCH Jędrzej: Kulisy powstania styczniowego. Kurytyba: (Nakładem Stefana Czaplińskiego C.P. 2378, Curitiba, Paraná, Brasil. Impresso na Gráfica Vicentina Ltda. — Curitiba, Paraná, Brasil) 1965 cm 23×16 s. 421, nlb. 1. — Wydawnictwa Towarzystwa imienia Romana Dmowskiego nr 4.

55. GIERTYCH Jędrzej: O przyszłość Polonii amerykańskiej. Kurytyba, Bразylia: Nakładem autora. (Druk tygodnika „Lud” w Kurytybie — Bразylia) 1963 cm 23×16 s. 34, nlb. 1.

56. GODZINKI o Niepokalanym Poczęciu Najświętszej Maryi Panny i litania loterańska. [Kurytyba:] (Drukowano czcionkami „Ludu” Rua Cabral 846 — Curitiba — Paraná) [1964] cm 11,3×7,5 s. 20. — Tyt. okł.

57. GÓRAL Józef J[oaachim] ks.: Anioł Stróż. Książeczka do nabożeństwa dla dzieci. Kurytyba: Czcionkami „Ludu” 1937 cm 8×5,5 s. 176.

58. GÓRAL Józef Joachim: Gramática elementar da Língua Polonêsa com diversos exercícios compostos pelo p[adre] José Joaquim Góral da Congregação da Missão. Curitiba — Paraná: (Tipografia „Lud”) 1953 cm 23,5×15,5 s. 118.

59. GÓRAL Józef Joachim: Gramatyka języka portugalskiego. Z ćwiczeniami dla szkół i samouków. Opracował ks. Józef Joachim Góral ze Zgrom[adzenia] XX. Misjonarzy. Wydanie drugie przerobione i powiększone. Kurytyba — Paraná: (Nakładem Związku «Oświata». Czcionkami drukarni „Ludu”) 1931 cm 23,5×15,5 s. 240. — Wydawnictwa «Oświaty» nr 17.

60. GÓRAL Józef Joachim: Klucz do ćwiczeń i zadań gramatyki języka portugalskiego. (Wydania drugiego). Opracował na podstawie nowej pisowni ks. Józef Joachim Góral ze Zgrom[adzenia] XX. Misjonarzy. (Wydanie drugie.) Kurytyba —

Paraná: Nakładem Związku «Oświata» 1932 cm 23,5×16 s. 28. — Wydawnictwa «Oświata» nr 19.

61. GÓRAL Józef Joachim: Mała gramatyka języka portugalskiego wraz z rozmówkami dla szkół i samouków. Kurytyba: Nakładem Związku «Oświata». Drukarnia „Ludu” 1924 8° s. nlb. 8, 108. — Wydawnictwa «Oświata» nr 2.

62. GÓRAL Józef Joachim: Mała historia biblijna do użytku szkolnego. Opracował ks. Józef Joachim Góral misjonarz. Kurytyba — Paraná: Nakładem Związku Tow[arzystw] «Oświata». Czcionkami drukarni „Ludu” 1935 cm 18,5×13,5 s. 180, ilustr. — Wydawnictwa «Oświata» nr 24.

63. GÓRAL Józef [Joachim]: Manualik Dzieci Marji. Z dodatkiem przepisów dla Stowarzyszenia Świętych Aniołów opracował ks. Józef Góral. Kurytyba — Paraná: Nakładem Związku Tow[arzystw] «Oświata». Czcionkami „Ludu” 1935 cm 11×8 s. 228. — Wydawnictwa «Oświata» nr 27.

64. [GÓRAL Józef Joachim]: Pierwszy zjazd polskich stowarzyszeń Dzieci Marii w Abranches. Kurytyba: Odbitka „Przyjaciela Rodziny”. [Czcionkami „Ludu”] 1930 cm 23×16 s. 32.

65. GÓRAL Józef Joachim: Rozmówki polsko-portugalskie podane z akcentem i wymową. Ułożył ks. Józef Joachim Góral ze Zgromadzenia XX. Misjonarzy. Kurytyba — Paraná: Nakład i własność autora. (Czcionkami drukarni „Ludu”) 1928 cm 23×15,5 s. 126, nlb. 2.

66. GÓRAL Józef Joachim: Słownik portugalsko-polski. Tom pierwszy. Opracował ks. Józef Joachim Góral ze Zgromadzenia Księża Misjonarzy. — Dicionario Portuguez-polono. Tomo primeiro. Composto pelo padre José Joaquim Góral C.M. Kurytyba — Paraná: Nakład i własność Zgromadzenia Księża Misjonarzy. Skład główny na Polskę: Księża Misjonarze, Kraków — Stradom, Warszawa przy kościele św. Krzyża. (Czcionkami drukarni „Ludu”) 1927 cm 22,5×15,5 s. XXI, nlb. 1, 689, 1927 nlb. 1.

67. GÓRAL Józef Joachim: Słownik polsko-portugalski. Tom drugi. Opracował ks. Józef Joachim Góral ze Zgromadzenia Księża Misjonarzy. — Dicionario polono-portuguez. Tomo segundo. Composto pelo padre José Joaquim Góral C.M. Kurytyba — Paraná: Nakład i własność autora. (Czcionkami drukarni „Ludu”) 1930 cm 22,5×15,5 ss. 799, nlb. 1.

68. [GÓRAL Józef Joachim] Książd Misjonarz [pseud.]: Srebrny jubileusz działalności polskich siostr miłosierdzia w południowej Brazylii. Zebrał i napisał Książd Misjonarz. Kurytyba Brazylia: Czcionkami drukarni „Ludu” 1929 cm 23,3×15,7 s. 96, tabl. 1, ilustr.

69. GÓRAL Józef [Joachim]: Św. Stanisław Kostka z Towarzystwa Jezusowego z nowenną. Napisał ks. Józef J. Góral. Kurytyba — Paraná: [Czcionkami drukarni „Ludu”] 1929 cm 16×11,5 s. 24. — Tyt. okł.

70. GÓRAL Józef [Joachim]: Święta Teresa od Dzieciątka Jezus (Karmelitan-ka 1873 - 1897) z nowenną. Napisał ks. Józef J. Góral. Kurytyba — Paraná: [Czcionkami drukarni „Ludu”] 1929 cm 16×12 s. 20. — Tyt. okł.

71. GÓRAL Józef [Joachim]: Zasady polskiej pisowni i interpunkcji (ze słowniczkiem) dla użytku szkolnego ułożył ks. Józef Góral. Kurytyba: Nakładem autora. Czcionkami Księgarni Polskiej B. Mikoszewski i S-ka. 1922 cm 21,5×16 s. nlb. 2, 63, nlb. 1.

72. GÓRNIĄK Stanisław dr: Racjonalna gospodarka hodowlana w Paranie.

Opracowane specjalnie dla kolonistów. Kurytyba: Odbito w tłoczni „Switu” 1924 cm 13×10 s. 33.

73. GROŻĄCE niebezpieczeństwo. Sekciarstwo. Odbitka „Przyjaciela Rodziny”. Kurytyba: Nakładem Związku «Oświata» i Komitetu Kościelnego św. Stanisława 1932 cm 23×16 s. 16. — Wydawnictwa Związku «Oświata» nr 20.

74. GRYZELKO Franciszek: Weterynarz domowy. Opracował Franciszek Gryzelko weterynarz. Członek Związku Rolników na obszar Rzecz[ospolitej] Polskiej, były inspektor hodowlany i właściciel większej posiadłości w Polsce. Kurytyba — Paraná: Nakładem Związku Towarzystw «Oświata». Czcionkami drukarni „Ludu” 1935 cm 22,8×15,8 s. nlb. 4, 116, ilustr. — Wydawnictwa «Oświaty» nr 34.

Na okł. zmieniona nazwa wydawcy i r. w.: Nakładem Zjednoczenia Polsko-Katolickiego «Oświata» (dawniej) Związku Towarzystw «Oświata». Czcionkami drukarni „Ludu”. Kurytyba — Paraná 1937.

75. GWIAZDA Feliks: Praca junacka. Kurytyba 1935 cm 18×13 s. 53.

76. HABDANK D. Teresa: (Tułaczka). Kurytyba: [Drukarnia „Ludu”] Rok 1961 cm 23×16,2 s. 42.

77. HANAS Fr[anciszek]: Program średniej szkoły polskiej im. Kopernika w Marechal Mallet. [Kurytyba]: (1915) cm 16,5×11,5 s. 7, nlb. 2, tabl. 3.

78. HANAS Fr[anciszek]: Rachunki dla szkół początkowych. Zebrał i ułożył Fr. Hanas. Część 1. Kurytyba: Nakładem Związku Towarzystw [Polskich] «Kultura» 1921 cm 23×16 s. 50.

79. HANAS Franciszek: Rachunki dla szkół początkowych. Zebrał i ułożył Franciszek Hanas. Część 2. Kurytyba: Nakładem Związku Towarzystw Polskich «Kultura» 1922 8° s. nlb. 4, 80.

80. HANAS Franciszek: Rachunki dla szkół początkowych. Zebrał i ułożył Franciszek Hanas. Część 3. Kurytyba: Nakładem Związku Towarzystw «Kultura» 1922 8° s. 136, nlb. 1.

81. HANLEY Roman: Paderewski. Mistrz tonów i mąż stanu. W przeróbce i z uzupełnieniami. Kurytyba: Nakładem i drukiem „Gazety Polskiej w Brazylii” 1941.

Hempel Jan zob. Jastrzębiec-Hempel Jan

82. JACZEWSKI T[adeusz]: Pamięci Tadeusza Chrostowskiego. Kurytyba: Nakładem Związku Towarzystw Polskich «Kultura» 1923 cm 23×16 s. 23, ilustr. — Tyt. okł.

83. JAK kobieta ma postępować w stanie zwykłym i odmiennym, aby od cierpień się uchronić. Kurytyba: Nakładem „Polaka w Brazylii” 1907 16° s. 16. — Dodatek dla prenumeratorów „Polaka w Brazylii”.

84. JANIEWSKI Julian ks.: Krótki katechizm religii katolickiej dla dzieci do pierwszej Komunii świętej. Kurytyba: Nakładem Zjednoczenia Polsko-Katolickiego «Oświata». Drukarnia „Ludu” 1937 cm 13×8,5 s. 56. — Wydawnictwa «Oświaty» nr 55.

85. [JANIEWSKI Julian]: Krótki katechizm dla dzieci do pierwszej Komunii świętej. Wydanie drugie. Kurytyba: Drukarnia „Ludu” 1953 cm 12×8 s. 68.

86. [JANIEWSKI Julian]: Krótki katechizm dla dzieci do pierwszej Komunii świętej. Curitiba — Paraná: Drukarnia „Ludu” 1953 [właśc. 1961] cm 11,5×8 s. 68.

Na okł. tyt. odmienny: Krótki katechizm religii katolickiej.

87. JAROSZYŃSKI Jan: Prowadzenie plantacji bawełny. Broszurka instruk-

cyjna dla przeprowadzenia doświadczeń. Kurytyba: Wydawnictwo «Związku Zawodowego Rolników Polskich w Brazylii» 1937 8° ss. 25.

88. JASTRZĘBIEC-HEMPEL Jan: Kazania polskie. Księga pierwsza. Kurytyba: 1907 cm 15×11,5 s. nlb. 8, 101, nlb. 1.

W 1912 r. wyszło wyd. 2 odbite na hektografie z drukowaną kartą tyt.: Jan Bezdomy [pseud.]: Kazania polskie. Księga pierwsza. Wydanie drugie (odbitka hektografowana) z przedmową autora. Kurytyba 1907 cm 22×17 s. nlb. 6, III, nlb. 1, 125. Jednak wydanie to nie ukazało się w Brazylii ale prawdopodobnie w Polsce jako druk tajny.

89. JAWORSKI H[enryk] ks.: Zbaw swą duszę. (Książeczka misyjna.) Opracował ks. H. Jaworski, C.M. Kurytyba: [Drukarnia „Ludu”] 1951 16° s. 119, ilustr.

90. JAWORSKI H[enryk]: Zbaw swą duszę. (Książeczka misyjna.) Opracował ks. H. Jaworski, C.M. Kurytyba: [Drukarnia „Ludu”] 1956 cm 11,5×7,8 s. 119, ilustr.

91. JEDNODNIÓWKA Unii Kulturalnej Polaków w Brazylii. Rio de Janeiro 1947 cm 30×21 s. 38, powiel.

92. JEDNODNIÓWKA wakacyjnego kursu nauczycielskiego w Kurytybie 1933 - 34. Kurytyba 13 stycznia 1934 cm 23,3×16 s. 24, ilustr. — Tyt. okł.

93. JEZIOROWSKI Konrad: 25-lecie Kolegium im. M. Kopernika w Marechal Mallet. Kurytyba: Drukiem „Gazety Polskiej” 1936 cm 18,5×13,5 s. 16, ilustr.

94. JEZIOROWSKI K[onrad]: Książka do czytania dla klasy drugiej szkół polskich w Brazylii. Podług czytanek warszawskich zebrał i ułożył K. Jeziorowski. Wydanie drugie. (3, 4, 5 i 6-ty tyśiąć). Kurytyba: Nakładem Związku Towarzystw «Kultura» i Związku Zawodowego Nauczycieli 1924 8° s. 114, 11, nlb. 2.

95. [JEZIOROWSKI Konrad] K. J.: Pierwsza po elementarzu książka do czytania dla dzieci polskich w Brazylii. Podług czytanek warszawskich zebrał i ułożył K. J. Kurytyba: Nakładem Związku Towarzystw «Kultura» 1921 8° s. 125, nlb. 3.

96. [JEZIOROWSKI Konrad]: Pierwsza po elementarzu książka do czytania dla dzieci polskich w Brazylii. Podług czytanek warszawskich zebrane i ułożone. Kurytyba: Nakładem Związku Towarzystw «Kultura» 1923 8° s. 125, nlb. 3.

97. JEZIOROWSKI K[onrad], ZARYCHTA A[poloniusz]: Książka do czytania dla klasy trzeciej polskich szkół w Brazylii. Wydanie pierwsze. Kurytyba: Nakładem Związku Zawodowego Nauczycieli Polskich Szkół Prywatnych w Brazylii 1924 8° s. 201, nlb. 4.

Jeziorowski Konrad zob. Lech Konstanty, Jeziorowski Konrad

98. JEZU bądź ze mną. Modlitewnik katolicki. [Kurytyba:] Nakładem X.X. Misjonarzy (1918) 16° s. 410, VIII.

99. JEZU bądź ze mną. Modlitewnik katolicki. Wydanie drugie pomniejszone. Kurytyba: Nakładem i drukiem Księgarni Polskiej B. Dergint & S-ka 1920 16° s. 22, 242, nlb. 4 (spis rzeczy).

100. JEZU bądź ze mną. Wydanie trzecie przerobione. Kurytyba: Nakładem Księży Misjonarzy. Czcionkami „Ludu” 1925 16° s. 284, nlb. 4 (spis rzeczy).

101. JEZU bądź ze mną. Wydanie czwarte przerobił i rozszerzył ks. Antoni Myszka. Kurytyba: Czcionkami „Ludu” 1934 cm 11×8 s. 323, ilustr.

102. JEZU bądź ze mną. Wydanie piąte przerobił i rozszerzył ks. Antoni Mysz-

ka. Kurytyba: Wydawnictwo «Oświaty». Czcionkami „Ludu” 1937 cm 11×8 s. 323, ilustr.

103. JEZU bądź ze mną. [Wydanie szóste.] Kurytyba: Nakładem Księży Misjonarzy. Czcionkami „Ludu” 1951 cm 11×8 s. 323, ilustr.

104. JEZU bądź ze mną. Wydanie siódme. Kurytyba: Nakładem Księży Misjonarzy. Czcionkami „Ludu” 1956 cm 11×7, 8 s. 323, ilustr.

K. J. zob. Jeziorowski Konrad

105. KARTA wpisowa do Apostolstwa Modlitwy. Kurytyba: Nakładem i drukiem „Ludu” [przed 1938] 16° s. 16.

106. KARTKA wpisowa do Apostolstwa Serca Jezusowego. [Kurytyba: Drukarnia „Ludu” 1952] cm 11,5×8,2 s. 15, nlb. 1, ilustr.

107. KATALOG „Księgarni Polskiej” Kazimierza Warchałowskiego. Kurytyba: Drukarnia Polska 1913 8° s. 20.

108. KATECHIZM czyli krótki zbiór zasad religii świętej rzymsko-katolickiej do użytku wiernych zamieszkałych w diecezjach stanowiących prowincję kościelną południowo-brazylijską. Wydanie urzędowe. Kurytyba, Paranà, Brasil: Typ. Cezar Schulz 1906 cm 14×9 s. nlb. 10, 69 o podwójnej paginacji (tekst polsko-portugalski).

Na język polski tłumaczył ks. Bolesław Bayer.

109. KATECHIZM religii katolickiej dla użytku wiernych zamieszkałych w południowych prowincjach kościelnych Brazylii. Tłumaczył z portugalskiego ks. Józef Joachim Góral Misjonarz. Kurytyba — Paranà: Nakładem Związku «Oświata». Czcionkami redakcji „Ludu”. — Av. dr Jayme Reis 115. 1924 cm 18,5×13,5 s. nlb. 6, 166, III, nlb. 1. — Wydawnictwa «Oświaty» n. 3.

110. KATECHIZM religii katolickiej dla użytku wiernych zamieszkałych w południowych prowincjach kościelnych Brazylii. Tłumaczył z portugalskiego ks. Józef Joachim Góral Misjonarz. Wydanie drugie. Kurytyba — Paranà: Nakładem Związku «Oświata». Czcionkami redakcji „Ludu” — Av. dr Jayme Reis 115. 1931 [na okł.] (1932) cm 18,5×13,5 s. nlb. 4, 116, nlb. 3. — Wydawnictwa «Oświaty» n. 16.

111. KOLONIA Jagoda. Prospekt. Curitiba: Parańska Spółka Kolonizacyjno-Handlowa S.A. b.r. cm 18,7×13,8 s. 12, tabl. 6, mapa 1.

112. KOMUNIKAT Centralnego Związku Polaków w Brazylii. (Kurytyba, dnia 22 marca 1933 r. Zarząd Centralnego Związku Polaków w Brazylii) cm 24,2×16,2 s. 8.

113. KOMUNIKAT C[entralnego] Z[wiązku] P[olaków] w Brazylii. Sprawa Towarzystwa Kolonizacyjnego Warszawa Spółka 1933. Kurytyba, 1933 cm 22×15 s. 8.

114. KONSTYTUCJA polityczna stanu Paranà. Tłumaczył ks. Jan Pałka. Kurytyba — Paranà: Nakładem Związku «Oświata». Czcionkami „Ludu” 1935 cm 23×16 s. 31. — Wydawnictwa «Oświaty» nr 23.

115. KONSTYTUCJA Rzeczypospolitej Polskiej. Uchwalona na pierwszym Sejmie Ustawodawczym odrodzonej Polski w dniu 17 marca 1921 roku. Kurytyba: Odbito czcionkami „Świt” 1921 8° s. 28.

116. KONSTYTUCJA Stanów Zjednoczonych Brazylii. Tłumaczył ks. Jan Pałka. Kurytyba: Odbitka z „Ludu” 1935 cm 23,3×15,8 s. 52. — Wydawnictwa «Oświaty» nr 23.

117. (KOSIŃSKI Jakub): Sprawozdanie Komitetu Narodowego Polskiego w

Rio de Janeiro z działalności w r. 1917 przedstawione przez obecny zarząd tegoż w myśl Art. 8, Lit. A, Roz. III Statutów na wiecu kolonii polskiej w d. 3 lutego 1918 r. Rio de Janeiro: (Wydanie Komitetu Narodowego Polskiego w Rio de Janeiro. Officinas Graphicas «Ezilda») 1918 cm 23×16,3 s. 27, nlb. 4.

Pierwsza część sprawozdania w języku polskim a druga — w języku portugalskim. Na s. 17 także k. tyt. w jęz. portugalskim.

118. KOSIŃSKI K[azimierz] ks.: Mały katechizm dla ludu i dzieci. Napisał ks. K. Kosiński. (Odbitka edycji krajowej). Kurytyba: Księgarnia Polska 1920 16° s. 62.

119. KOSSOBUDZKI Szymon dr: Tu i tam. Odgłosy parańskie. Kurytyba — Paraná — Brazil: Wydawnictwo „Świt” (Zakończono druk w tłoczni „Świt” dnia 28 października 1927 w Kurytybie przy ul. Saldanha Marinho 125. Składał Franciszek Sypniewski. Drukował Józef Budnarowski) 1927 cm 24×16,3 s. 117, nlb. 6.

120. KOSSOBUDZKI Szymon dr: W pamiętą noc. Obrazek sceniczny w 1 akcie na obchód 11 listopada. Kurytyba: «Tow[arzystwo] Kultury Teatralnej w Brazylii». Odbito w tłoczni „Świt” 1928 cm 20×13 s. 16.

121. KOSSOBUDZKI Szymon dr: Zimnica (Febri intermittens — po łac[ini]e], febre intermittente, febre das sezões — po portug[alsku], propaśnycia — po ukraińsku) jej objawy, przebieg i zejście, zapobieganie i leczenie w zarysie popularnym. Kurytyba: odbito w tłoczni „Świt” 1927 cm 16,5×12,5 s. 16.

122. KOWALEWSKI Konrad dr: Europejski problem naftowy. Rio de Janeiro: Koło Prawników i Ekonomistów Polskich przy Towarzystwie «Polonia» 1944, powiel.

123. (KREUZER Józef ks.): Dziwy paragwajskie. (Tłumaczył ks. dr Filip Da-chowski.) [Buenos Aires:] (Nakładem Wydawnictwa: „Bóg i Ojczyzna”. Ułożono czcionkami „Ludu” Curitiba, Alameda Cabral no 846. 1959) cm 15,5×11,5 s. 23, ilustr. — Tyt. okł.

Krótki katechizm dla dzieci do pierwszej Komunii św. wyd. 2 i 3 zob. Janiewski Julian ks.

124. KRZESIMOWSKI Romuald: Uprawa winorośli na płaskowzgórzu parańskim. Opracował Romuald Krzesimowski, kandydat nauk przyrodniczych. Kurytyba: Wydawnictwo Związku Zawodowego Rolników Polskich w Brazylii 1936 cm 17,8×12,7 s. 34. — Tyt. okł.

Książd Misjonarz [pseud.] zob. Góral Józef Joachim ks.

125. KUHN Włodzimierz: Krótki wykład prawideł gramatycznych do nauki języka polskiego. Napisał Włodzimierz Kuhn. Kurytyba: Druk „Gazety Polskiej w Brazylii” 1903 cm 18,7×14 s. 17.

Przedmowa: Leon Bielecki.

126. LATARNIA czarnoksiężska. Powieść arabska. Kurytyba — Parana — Brazylia: Nakładem «Oświaty». Czcionkami (drukarni) „Ludu” (Avenida dr Jayme Reis 115) 1926 cm 18,2×13,2 s. nlb. 2, 44, II. — Wydawnictwa «Oświaty» nr 13.

127. LEBLANC Maurycy: Odłamek pocisku. Tłumaczyła z francuskiego Sofja Lewakowska. Kurytyba: „Świt” 1925 8° s. 269.

128. LECH Konstanty: Elementarz dla dzieci polskich w Brazylii. Rysunki wykonał Jan Ficiński. Kurytyba: Nakładem Księgarni B. Mikoszewskiego i S-ki 1926 cm 23,5×16 s. 93, ilustr.

129. LECH Konstanty: Elementarz dla dzieci polskich w Brazylii. Rysunki

wykonał Jan Ficiński. Wydanie 2. Kurytyba: Nakładem Księgarni B. Mikoszewskiego i S-ki 1927 cm 23×16 s. 93, ilustr.

130. LECH Konstanty: Elementarz dla dzieci polskich w Brazylii. Rysunki wykonał Jan Ficiński. Wydanie 3. Kurytyba: Nakładem Księgarni i Drukarni Antoni Rydygiera i S-ki, Curityba, B. do Serro Azul 1928 cm 23×16 s. 93, ilustr.

131. LECH Konstanty: Elementarz dla dzieci polskich w Brazylii. Rysunki wykonał Jan Ficiński. Wydanie 4. Kurytyba 1929/1930.

132. LECH Konstanty: Elementarz dla dzieci polskich w Brazylii. Rysunki wykonał Jan Ficiński. Wydanie 5. Kurytyba: Nakładem Składnicy Oświatowej Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii przy współudziale Związku «Oświata» 1931 cm 23×16 s. 94, ilustr.

133. LECH Konstanty: Elementarz dla dzieci polskich w Brazylii. Rysunki wykonał Jan Ficiński. Wydanie 6. Kurytyba: Nakładem Składnicy Oświatowej Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii 1933 cm 23×16 s. 94 ilustr.

134. LECH Konstanty: Elementarz dla dzieci polskich w Brazylii. Rysunki wykonał Jan Ficiński. Wydanie 7. Kurytyba: Nakładem Składnicy Oświatowej Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii 1935 cm 23×16 s. 94, ilustr.

135. LECH Konstanty: Elementarz dla dzieci polskich w Brazylii. Rysunki wykonał Jan Ficiński. Wydanie 8-e. Kurytyba: Nakładem Składnicy Oświatowej Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii 1938 8° s. 231.

136. LECH Konstanty: Książka dla klasy czwartej. Kurytyba: Nakładem Składnicy Oświatowej Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii 1931 8° s. 228.

137. LECH Konstanty: Książka dla klasy czwartej. Wydanie drugie. Kurytyba: Nakładem Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii 1938 8° s. 231.

138. LECH Konstanty: Praktyczne wskazówki metodyczne dla szkół polskich w Brazylii. Kurytyba: Nakładem „Naszej Szkoły” 1926 cm 16×13,5 s. 40.

Zawiera: Cz. I. Wskazówki ogólne. — Cz. II. Wskazówki do elementarza.

139. [LECH Konstanty]: Rachunki dla szkół polskich w Brazylii. Część 1. «Rysunki wykonał J[anusz] Ficiński». Kurytyba: Nakładem Składnicy Oświatowej Zrzeszenia Nauczycielstwa S[zkół] P[olskich] w Brazylii. (Odbito w drukarni Jana Kopryka. Typographia do Commércio Curityba Paranà) 1930 cm 23×16 s. 88, ilustr.

140. LECH Konstanty: Rachunki. Część 2. Kurytyba: Nakładem «Składnicy Oświatowej Zrzeszenia Nauczycielstwa S[zkół] P[olskich] w Brazylii» 1934 cm 22,5×16 s. 133, ilustr.

141. LECH Konstanty, Jeziorowski Konrad: Książka dla klasy drugiej. Kurytyba: Nakładem «Składnicy Oświatowej Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii» 1931 cm 23×16 s. 161, nlb. 1, II, ilustr.

142. LECH Konstanty, Jeziorowski Konrad: Książka dla klasy drugiej. Wydanie drugie. Kurytyba: Nakładem «Składnicy Oświatowej Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii» 1933 cm 23×16 s. 161, nlb. 1, II, ilustr.

143. LECH Konstanty, Jeziorowski Konrad: Książka dla klasy drugiej. Wydanie trzecie. Kurytyba: Nakładem «Składnicy Oświatowej Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii» 1936 8° s. 154.

144. LECH Konstanty, Jeziorowski Konrad: Książka dla klasy drugiej. Wy-

danie czwarte. Kurytyba: Nakładem Składnicy Oświatowej Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii 1938 cm 22,8×15,7 s. 153, ilustr.

145. LEPECKI M[ieczysław] B[ohdan]: Przygody w Paranie z ilustracjami. Kurytyba: Odbito w tłoczni „Świtu” 1923 cm 18,5×13,2 s. 30, tabl. 4, ilustr.

146. LEPECKI M[ieczysław] B[ohdan]: Zaklęty Kamp. Opowiadanie osnute na tle legendy brazylijskiej z 5-ciu ilustracjami. Kurytyba. Odbito w tłoczni „Świtu” 1923 cm 18,5×13,5 s. 40, nlb. 4.

Lisiewicz Leon ks. zob. Chwalcie Pana wszyscy.

147. LISTKI Żywej Róży czyli różaniec N.M. Panny św. Dominika. (Kurytyba: Nakładem X.X. Misjonarzy w Kurytybie. Czcionkami „Ludu” 1921) 8° kart luźnych nlb. 16, ilustr.

148. LISTKI Żywej Róży czyli żywy różaniec Najświętszej Maryi Panny św. Dominika. [Kurytyba:] (Nakładem [i drukiem] Księży Misjonarzy w Kurytybie) [1965] cm 13×9,5 kart luźnych nlb. 18, ilustr.

149. LISTKI Żywej Róży czyli żywy różaniec Najświętszej Maryi Panny św. Dominika. Kurytyba: [Nakładem i drukiem Księży Misjonarzy] 1791 [właśc. 1971] cm 12×8 kart luźnych nlb. 16, ilustr.

150. LITURGIA Mszy świętej. Tekst polski. (Pierwsze wydanie — 2000 egzemplarzy). Kurytyba: Odbito czcionkami „Ludu” w Kurytybie Parana — Brasil 1970 cm 16×11 s. 132.

Rysunek na okładce wykonał: Geraldo Kornatzki.

151. LORENZ Franciszek: Praktyczna gramatyka języka portugalskiego. Ułożył Franciszek Lorenz. Wydał Leon Bielecki. Kurytyba — Parana — Brazylia [Druk „Gazety Polskiej w Brazylii”] 1907 cm 24×16,5 s. 144.

153. ŁAKIŃSKI Józef, Sokulski Czesław): Memoriał w sprawie przygotowania rynku brazylijskiego dla eksportu wyrobów polskich i stworzenia bezpośredniego importu do Polski produktów brazylijskich. (Kurytyba:) [Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Kurytybie] (31 sierpnia 1931) cm 29×21 s. jednostronnie powiel. 24.

154. ŁASKI, pożytki duchowe i odpusty, które nabywają wstępujący do Bractwa Ziemi Świętej i dający jałmużnę dla miejsc świętych. Curityba: Typ. Cezar Schulz 1908 16° s. 16.

155. ŁOPACIŃSKI Józef ks.: Uprawa winorośli i wyrób wina z winogron, pomarańcz i miodu oraz przepisy na przetwory z winogron i wina z ilustracjami, napisał ks. Józef Łopaciński C.M. Kurytyba: Czcionkami „Ludu” 1937 cm 20,8×14,5 s. 135, nlb. 1, ilustr. — Wydawnictwo «Oświaty» nr 56.

156. ŁUKASZKIEWICZ Czesław: Księży chleb. Powieść z życia polsko-amerykańskiego. Kurytyba: Drukarnia „Świtu” 1926 cm 20×13,5 s. 281.

157. ŁUKASZKIEWICZ Czesław: Zakonny welon. Powieść z życia polsko-amerykańskiego. Kurytyba: Drukarnia „Świtu” 1926 8° s. 200.

158. ŁYP Franciszek: O immunizowaniu zboża. Zebrał i ułożył Franciszek Łyp. Kurytyba: Odbito w tłoczni „Świtu” 1923 cm 13×10 s. nlb. 2, 22. — Wydawnictwo Związku Towarzystw Polskich «Kultura» Wydział Rolniczy.

159. MAKOMASKI T[adeusz]: Hodowla jedwabników. Kurytyba: Wydawnictwo Wydziału Rolniczego C[entralnego] Związku Polaków w Brazylii 1932 cm 23×16 s. 36.

160. MAKOMASKI Tadeusz inż.: Raport w sprawie organizacji rolnictwa polskiego w Paranie. (Kurytyba:) [Konsulat Rzeczypospolitej Polski w Kurytybie] (we wrześniu 1931 r.) cm 29×21 s. jednostronnie powiel. 20.

161. MAKUSZYŃSKI Kornel: Wielka brama. Powieść. Kurytyba — Parana — Brazylia: Nakładem i drukiem „Gazety Polskiej w Brazylii” 1937 cm 18,5×13,5 s. 276. — (Biblioteka „Osadnika” nr 3).

162. MAŁA gramatyka języka portugalskiego wraz z rozmówkami dla szkół i samouków. Kurytyba — Parana: Nakładem Związku «Oświata». Czcionkami redakcji „Ludu” 1924 cm 23×15,5 s. 108. — Wydawnictwa «Oświata» nr 2.

Współpracował ks. Józef Falarz.

163. MAŁA gramatyka języka portugalskiego wraz z rozmówkami i słowniczkiem. Lwów: Nakładem „Gazety Handlowo-Geograficznej”, Gubrynowicz i Schmidt; Kurytyba, Redakcja „Polonii”; Porto Alegre, Księgarnia A. Mazerona. Z drukarni W. A. Szykowskiego we Lwowie 1897 cm 16,5×11,5 s. nlb. 4, 66, nlb. 2.

164. MANTEL Adam dr: Problemy ekonomiczno-socjalne po wojnie w świetle dotychczasowych prac polskich i zagranicznych. Rio de Janeiro: Koło Prawników i Ekonomistów Polskich przy Towarzystwie «Polonia» 1943 cm 22,5×17 s. nlb. 2, 54, nlb. 2, powiel.

Wydane na prawach rękopisu przez Koło Oświatowo-Prasowe przy Tow. «Polonia».

165. MAPA Parany w siedmiu kolorach. Kurytyba: Wydawca: „Gazeta Polska w Brazylii” 1924 cm 70×50.

166. MARTINS Dias: Co się powinno robić przed sianiem nasion. Kurytyba: Inspektorat Rolniczy Dystryktu 1912 8° s. 6. — Ministerium Rolnictwa, Przemysłu i Handlu. Zarząd Centralny dla Kontroli i Popierania Rolnictwa.

167. MARTINS Dias: Sadzonki i nasiona. Rady praktyczne w kwestii uprawy ryżu. Kurytyba: Inspektorat 15 Dystryktu — Wydział Kontroli i Popierania Rolnictwa w Ministerium Rolnictwa, Przemysłu i Handlu 1912 8° s. 6.

168. MIEROSZEWSKI Krzysztof hr.: Dlaczego należy wierzyć w Boga? (Apologia). Kurytyba: Czcionkami drukarni „Gazety Polskiej w Brazylii” 1913 cm 17×11,5 s. 94.

169. MIEROSZEWSKI Krzysztof hr.: Zaraza antyreligijna w prasie. Rozprawa. Kurytyba: Z drukarni „Gazety Polskiej w Brazylii” 1913 8° s. 40.

170. MIGAWKI brazylijskie. [Rzym:] (Embaixada do Brasil — Roma, Officina Grafica do Sepro) [1963] cm 22×12 s. 27, ilustr.

171. MILAN Tadeusz (Grzybczyk): Wianki parańskie. Utwór sceniczny. Poezje parańskie. Wiersze ulotne. Z puszczy. Różne. Tobie Brazylio. Objaśnienia. (Wydanie pierwsze). Kurytyba: (Nakładem własnym. Składał Konstanty Dąbrowski. Odbito czcionkami „Świt” Impressora Paranaense — Kurytyba) 1921 cm 23×15,5 s. 104, nlb. 2.

172. MIŁOSIERDZIE prawdziwe czyli modlitewki za konających i za dusze w czyśćcu. (Kurytyba 1918) 16° s. nlb. 2, 108.

173. MODLITWY najpotrzebniejsze. Według tekstu ustalonego przez władze kościelne. Kurytyba: Nakładem Związku «Oświata». Avenida Jayme Reis 115. Czcionkami Drukarni Polskiej 1923 16° s. 12.

174. MOREIRA Julio: Polska bibliografia Parany. Wkład literatury polskiej do kultury brazylijskiej. Kurytyba: Drukiem „Ludu” 1956 cm 16×12 s. 51. (Nakład 100 egzemplarzy).

Przedmowa: Józef Gieburowski. — Podziękowanie: Julio Moreira.

175. MSZALIK dla ludu polskiego w Brazylii. Nadaje się do zbiorowego od-mawiania. Kurytyba: Redakcja „Ludu” 8° 1938 s. 48.

Muricy X. [pseud.] zob. Cebula Stanisław ks.

Myszka Antoni ks. wyd. zob. Jezu bądź ze mną. Wyd. 4-7.

176. NA PRZYJĘCIE i pożegnanie ołtarzyka Niepokalanego Serca Najśw. Maryi Panny. (Curitiba — Paraná: [Drukiem „Ludu”] (1956) cm 10,7×8 s. 16, nlb. 4, ilustr.

177. NAPOLSKI Wacław: Szarańcza i jej tępienie. (Instrukcje dla rolników). Opracował Wacław Napolski. Curityba — Paraná — Brasil: Nakładem i czcionka-mi „Polaka w Brazylii” [ok. 1915] cm 14×10 s. 22.

178. NEUMANN Władysław: O rozwoju żeglugi parowej. Curityba: Czcionkami „Ludu” 1930 cm 18×13,5 s. 32.

179. [NIEMIROVIČ-DANČENKO Vladimir Ivanovič:] Kwiat swego narodu. Tłumaczenie z rosyjskiego. Kurytyba: Odbito w tłoczni „Świtu” 1925 8° s. 20.

Na k. tyt. autor: Niemirowicz-Danczenko.

180. NIEZABITOWSKI Wacław: Huragan od Wschodu. Powieść. Kurytyba — Parana — Brazylia: Nakładem i drukiem „Gazety Polskiej w Brazylii” 1936 cm 27,5×19 s. 201.

181. NIKODEM Paweł: Guaira. Odkrycie Parany. Z nad Atlantyku do Parag-waju razem z odkrywcą w roku 1541-42 z ilustracjami i mapką przemarszu. Ku-rytyba: Nakładem [i drukiem] tygodnika „Lud” 1960 [właśc. 1961] cm 23×16,5 s. 154, ilustr.

182. NIKODEM Paweł: Wyprawa Sanabrji. Załamanie się konwisty hiszpań-skiej na pomorzu św. Katarzyny i Parany w latach 1550-56. 7 ilustracji, 2 mapy. Kurytyba: „Gazeta Polska w Brazylii” 1935 [właśc. 1934] cm 18×13 s. 47. — Z dziejów dawnej Brazylii Południowej.

183. NOWA konstytucja Stanów Zjednoczonych Brazylii. Przetłumaczył ks. Jan Pałka. Kurytyba: Nakładem Zjednoczenia Polsko-Katolickiego «Oświata». [Dru-kiem „Ludu”] 1937 cm 18×12,5 s. 66, nlb. 1. — Wydawnictwo «Oświaty» nr 57.

184. NOWE statuty Polskiego Towarzystwa Dobroczynności «Tadeusz Kościusz-ko» z siedzibą w Porto Alegre stan Rio Grande do Sul (Brazylia). Porto Alegre 1922 16° s. 8.

Nulla siostra zob. Westfalowiczówna Lucyna.

185. ODPIS protokołu pierwszego Sejmiku Centralnego Związku Polaków w Brazylii, odbytego w dniach 11, 12 i 13 kwietnia 1931 roku w sali Związku Pol-skiego w Kurytybie — stolicy stanu Paraná. (Kurytyba:) [Konsulat Rzeczypospoli-tej Polskiej w Kurytybie] (13 kwietnia 1931 r.) cm 29×21 s. jednostronnie powiel. 22.

186. OJCIEC Gapon. Bojownik o wolność. Romans historyczny osnuty na tle rewolucji rosyjskiej w roku 1905. Zeszyt 1. Kurytyba: Nakładem i drukiem „Ga-zety Polskiej w Brazylii” 1928 cm 27×19 s. 32.

Dodatek do „Gazety Polskiej w Brazylii”. — Całość miała mieć około 1000 stron.

187. OKOŁOWICZ Józef: Na morzu. Nowele. Kurytyba ok. 1900.

188. OKÓLNIAK nr 1. Do wszystkich oświatowych towarzystw polskich w Bra-zylii. [Kurytyba:] Typ. Cezar Schulz — Curityba. Rua Barao da Serro Azul 6. [1910] cm 22,5×15,5 s. 10, tyt. okł.

Zawiera okólnik i projekt ustawy Towarzystwa Oświaty Ludowej.
Olechnowicz Franciszek zob. Ajachnovič Francišak

189. OSMANČZYK Edmund: Sprawy Polaków. Wydanie trzecie. Kurytyba: Wydanie i druk „Siewcy” 1948.

190. OSTROWSKA Bronisława: Bohaterski miś czyli przygody pluszowego niedźwiadka na wojnie. Dla dzieci od lat 10 do 100 spisała Bronisława Ostrowska. Kurytyba: Odbito w tłoczni „Świtu” 1924 8° s. 32.

191. PAMIĄTKA misji św. odbytej pod przewodnictwem X.X. Misjonarzy w... od... do... 192... (Kurytyba: Nakład Księży Misjonarzy — Curityba, Avenida dr Jayme Reis 115 (Alto de São Francisco). Drukiem B. Dergint & S-ka — Kurytyba) [ok. 1921] 16° s. 18.

192. PAMIĄTKA pierwszej Komunii świętej. Kurytyba: [Nakładem i drukiem „Gazety Polskiej w Brazylii”] 1917 8° s. 16.

193. PAMIĄTKA świętej misji głoszonej przez księży Misjonarzy... Opowiadać Ewangelię ubogim posłał mnie Pan (Łuk. 4, 18). [Kurytyba: Drukiem „Ludu” 1952] cm 15×11, 2 s. 82, nlb. 2, tyt. okł. — Tekst po polsku i po portugalsku.

Opracował ks. Bronisław Niemkiewicz.

194. PAN Twardowski, sławny mistrz czarnoksięski. Ciekawe opowiadania podług podań piśmiennych i legend ludowych zebrane. Kurytyba — Paranà — Brazylija: Nakładem i czcionkami „Ludu” 1925 cm 18×13 s. 74. — Wydawnictwa «Oświaty» nr 7.

195. „PANNA Lenormand sławna francuska wróżbiarka...” [Kurytyba: Drukiem Cezara Schulza przed 1914] 16° s. nlb. 8. — Bez tytułu ani nagłówka.

Nauka wróżenia z kart.

196. PARĘ słów o kolonii Jagoda. Companhia Colonisadora e Mercantil Paranaense. Kurytyba b.r. cm 22×15 s. 10, ilustr. z mapą stanu Parana.

197. PAWŁOWICZ Bohdan: Pod polską banderą. Wrażenia z podróży na żaglowcu przez Atlantyk. Kurytyba: Nakładem Związku Towarzystw Polskich «Kultura» 1924 8° s. 88, 8.

198. PIERWSZA książka dla szkół polskich w Brazylii. Elementarz. [Wydanie drugie.] Kurytyba: Drukiem i nakładem „Gazety Polskiej w Brazylii” 1924 8° s. 64.

Pierwszy zjazd polskich stowarzyszeń Dzieci Marii w Abranches zob. Góral Józef Joachim ks.

199. PIEŚNI. Witaj Matko uwielbiona. (Lapa:) Nakładem i drukiem S. Mrozka w Lapie 1919 8° s. nlb. 4.

200. PIEŚNI o całej męce Pana naszego Jezusa Chrystusa. (Lapa: Nakładem i drukiem S. Mrozka b.r.) 8° s. 10, nlb. 2.

201. PIEŚNI polskie narodowe, patriotyczne, weselne, toasty itd. Książka pierwsza. Kurytyba: Nakład i druk „Gazety Polskiej w Brazylii” 1903 cm 18,5×13,5 s. nlb. 2, 62.

Bielecki L[eon]: Przedmowa.

202. POLACY w Rio de Janeiro. Zbiór materiałów historyczno-informacyjnych z okazji Powszechnej Wystawy Krajowej w r. 1929 w Poznaniu. Rio de Janeiro 1929 cm 27,5×21,5 s. nlb. 4, 124, powiel.

203. POLSKIE hymny narodowe. — Hymnos patrióticos. Kurytyba — Paranà: Nakładem Związku «Oświata». Czcionkami redakcji „Ludu”, Avenida dr Jayme Reis 115. 1924 cm 17,5×13 s. 8. — Wydawnictwa «Oświaty» nr 4.

204. POWIASTKI z pola walk. Kurytyba: Nakładem i drukiem „Gazety Polskiej w Brazylii” 1917 8° s. 48.

205. POWINSZOWANIE dla młodych do ślubu. Curityba: Typ. Cezar Szulc b.r. 8° s. 4.

206. POWSTANIE, rozwój C[entralnego] Z[wiązku] P[olaków w Brazylii]. Kurytyba: [Centralny Związek Polaków w Brazylii] (1934) cm 33×22 s. jednostronnie powiel. 7.

207. PROGRAM języka polskiego dla szkół początkowych oraz kolegów wraz z uwagami do całości programu. Kurytyba: Wydział Oświatowy CZP w Brazylii. Druk „Polska Prawda w Brazylii” [ok. 1937] cm 23×16 s. 67.

Gajda Roman dr: Wstęp.

208. PROGRAM nauki religii katolickiej dla szkół powszechnych czterooddziałowych, i kolegów i kursu nauczycielskiego. Kurytyba 1937 cm 23×16 s. 18.

Gajda Roman dr: Wstęp.

209. PROGRAM średniej szkoły polskiej im. Kopernika w Marechal Mallet. Kurs I, II, III, IV, V. B.m. [po 19 XI 1913] cm 16×12 s. 7, tab. luźnych 3. — Tyt. okł.

210. PROJEKT statutu Związku Towarzystw Rolniczych. Kurytyba: Księgarnia Polska A. Frattini et Cia b.r. cm 17,5×12,5 s. 8.

211. PROJEKT ustawy Związku Katolickich Szkół Polskich «Oświata». (Kurytyba: Księgarnia Polska) [ok. 1922] 8° s. 4.

212. PROJEKT ustawy Związku Towarzystw «Kultura». Kurytyba: Drukarnia „Świtu” 1920 8° s. 12.

213. PRUS Bolesław (Aleksander Głowacki): Faraon. Kurytyba: Drukarnia „Ludu” 1957 cm 23,5×16 s. 315.

214. PSTRZUCH Franciszek: Pieśni i piosenki śpiewane na kursie dla działaczy oświatowo-społecznych w Kurytybie w 1928. Kurytyba: Związek Kół Młodzieży w Brazylii. Czcionkami „Świtu”. 1928 cm 16×12 s. nlb. 22. — Biblioteka Zw[iązku] Kół Młodzieży w Brazylii. Nr 1.

215. RADOMSKI Włodzimierz: Wrzesień. Powieść. Kurytyba: Drukarnia „Ludu” 1947 s. 230. — Powieściowy dodatek „Ludu”.

216. RADOMSKI Włodzimierz, Żaczkowski Julian: Książka dla klasy trzeciej. Cwiczenia gramatyczne, stylistyczne i ortograficzne opracował Julian Żaczkowski. Ilustrował Janusz Ficiński. Wydanie pierwsze. Kurytyba: Nakładem Składnicy Oświatowej Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii 1935 cm 23,5×16,5 s. 192, ilustr.

217. RADY praktyczne w kwestii uprawy ryżu. Kurytyba: Inspektorat Rolniczy 15-go Dystryktu, ulica Riachuelo 1. 29. 1912 8° s. 6. — Ministerium Rolnictwa, Przemysłu i Handlu. Wydział Kontroli i Popierania Rolnictwa.

218. REFERAT na Zjazd Polaków z Zagranicy w Warszawie, mający się odbyć dnia 3-go maja 1927 r. Kurytyba: Stowarzyszenie Studentów «Sarmacja» 1927 cm 23×16 s. 16, tabl. 3. — Tyt. okł.

219. REGULAMIN dla uzupełnienia ustaw Tow[arzystwa] T. Kościuszki, Łączność i Zgoda. [Kurytyba] b.r. cm 18×12 s. 8.

220. REGULAMIN do Kasy Pośmiertnej Związku Polskiego w Kurytybie. (Uchwała walnego zebrania z dnia 5.2.1933). Kurytyba 1933 cm 18×14 s. 4.

221. REGULAMIN komunikacji, użytkowania i opłacania terenów wchodzą-

cych w skład lotów kolonialnych. Kurytyba: Czcionkami Drukarni Polskiej K. Warchałowskiego 1912 cm 22×17 s. 7. — Sekretariat Robót Publicznych i Kolonizacji. Dekret nr 680.

222. REYMONT Władysław St[anisław]: Sprawiedliwie. Powieść. Kurytyba: Nakładem i czcionkami „Polaka w Brazylii” 1917 8° s. 144.

223. REYMONT Władysław St[anisław]: Za frontem. Opowieść z czasów Wielkiej Wojny. Kurytyba — Parana — Brazylia: Nakładem i drukiem „Gazety Polskiej w Brazylii” 1939 cm 18,5×13,5 s. 168. — (Biblioteka „Osadnika” nr 6).

Rodacki Jan zob. Szumowski Stefan, Rodacki Jan, Zarychta Apoloniusz

224. RÓŻANIEC żywy czyli reguły i nowy sposób wspólnego odmawiania różańca świętego. Kurytyba — Parana: Nakładem Związku „Oświata” 1932 cm 18,3×13,5 s. 34. — Wydawnictwa „Oświata” nr 20.

225. RÓŻANIEC żywy czyli reguły i nowy sposób wspólnego odmawiania różańca świętego. Kurytyba — Parana: [Drukiem „Ludu”] 1932 cm 15×11 s. 36.

226. RÓŻANIEC żywy czyli reguły i nowy sposób wspólnego odmawiania różańca świętego. Kurytyba — Parana: [Drukiem „Ludu” 1960] cm 15,5×11,2 s. 35.

227. RÓŻANIEC żywy czyli reguły i nowy sposób wspólnego odmawiania różańca świętego. Curitiba—Parana: Grafica Vicentina Ltda 1970 cm 15,5×11 s. 16.

S.S. zob. Słonina Stanisław

S. Wład. [pseud.] zob. Wójcik Władysław

228. «SATURN» Polska Spółka Handlowa dla Importu i Exportu w São Paulo. [São Paulo: Druk:] Księgarnia Polska — B. Dergint & Ska — Kurytyba [1920] cm 18,7×12,7 s. nlb. 2, 12, nlb. 62.

Zawiera statut Spółki w języku polskim i portugalskim.

229. SCHWARTZ Zygfryd: Uprawa chmielu w Brazylii. Napisał Zygfryd Schwartz. Kurytyba: Nakładem Sekcji Jęczmienno-Chmielowej firmy «Cafeeira Paulista» 1936 cm 18,5×13,8 s. 17, ilustr. — Tyt. okł. — Związek Zawodowy Rolników Polskich w Brazylii.

230. SEJMIK Centralnego Związku Polaków w Brazylii. <IV>. Stenogram z obrad sejmikowych [sporządził i wydał] (J[ózef] Ceranowicz). Kurytyba 1935 8° s. 24.

231. SEKCJA Kobiet Polskiej Komisji Wojskowej Ameryki Południowej. [Ponta Grossa, Parana listopad 1914] cm 37,3×27,5 s. nlb. 4.

Zawiera m. in. sprawozdanie miesięczne i zestawienie składek.

232. SENIO: Wojna domokracjów. Brazylijski romans historyczny z epoki kolonialnej. Spolszczył Władysław Wójcik. Kurytyba — Parana — Brazylia: Nakładem „Polskiej Prawdy w Brazylii” 1930 cm 27×19 s. 147, nlb. 3.

233. SIECIŃSKI Piotr: Echo z Brazylii. Utwory wierszem. [Kurytyba: Drukarnia Cezarego Szulca, przed 1910] cm 16×11,5 s. 52.

234. SIEMIRADZKI Tomasz: Z dziejów Polski. Boje o Warszawę. Powstanie Kościuszki. Powstanie Styczniowe. Z dodatkiem „Reduta Ordona” Adama Mickiewicza. Kurytyba — Parana — Brazylia: Nakładem i drukiem „Gazety Polskiej w Brazylii” 1939 cm 18,5×13,5 s. 112. — (Biblioteka „Osadnika” nr 8.)

235. SIENKIEWICZ Henryk: Bartek zwycięzca. Opowieść z czasów wojny niemiecko-francuskiej. Kurytyba — Parana — Brazylia: Nakładem i drukiem „Gazety Polskiej w Brazylii” 1939 cm 18,5×14,5 s. 160. — (Biblioteka „Osadnika” nr 7).

Współwydano: Sewer [Ign[acy] Maciejowski]: Maciek w powstaniu. Opowieść na tle powstania 1863 r. s. 93 - 160.

236. SIENKIEWICZ Henryk: W pustyni i w puszczy w obrazkach. [Buenos Aires:] Nakładem wydawnictwa „Bóg i Ojczyzna”. (Odbito czcionkami drukarni „Ludu” Curitiba — Parana — Brasil 1955) cm 23×16,2 s. 77, nlb. 2, ilustr.

Wydanie obrazkowe sporządzone przez ks. dr. Filipa Dachowskiego i drukowane początkowo w odcinkach pisma „Bóg i Ojczyzna”.

237. SKARBEEK-KRUSZEWSKI J[uliusz]: Uprawa lnu w Paranie. (Dla orientacji rolników). Kurytyba: Wydawnictwo «Związk[u] Zaw[odowego] Rolników Polskich w Brazylii» 1937 8° s. 30.

238. SKARBEEK-KRUSZEWSKI Juliusz: Uprawa ziemniaków w Brazylii. (Dla orientacji rolników). Kurytyba: Nakładem «Związku Zawodowego Rolników Polskich w Brazylii» 1936 8° s. 46.

239. SKARBEEK-KRUSZEWSKI Juliusz: Zaprawianie ziarna opracował Juliusz Skarbek-Kruszewski inż. kol. Kurytyba: Wydawnictwo Związku Zawodowego Rolników Polskich w Brazylii. [Czcionkami drukarni „Ludu”] 1936 cm 18,5×13,7 s. 24.

240. SKARBEEK-KRUSZEWSKI Juliusz: Ziarno siewne. (Instrukcje dla rolników). Kurytyba: Nakładem «Związku Zawodowego Rolników Polskich w Brazylii» 1936 8° s. 42.

241. [SŁONINA Stanisław] S.S.: Druga książka do czytania dla szkół polskich w Brazylii. Opracował S.S. Kurytyba: Nakładem i drukiem Księgarni Polskiej Kazimierza Warchałowskiego 1918 8° s. 122. — Wydawnictwo Książek Szkolnych dla Brazylii.

242. [SŁONINA Stanisław] S.S.: Druga książka do czytania dla szkół polskich w Brazylii. Opracował S.S. Wydanie drugie. Kurytyba: Nakładem i drukiem Księgarni Polskiej B. Dergint & S-ka 1921 cm 21×15 s. 122. — Nakład 10 000 egzemplarzy. — Wydawnictwo Książek Polskich dla Brazylii.

243. [SŁONINA Stanisław] S.S.: Trzecia książka dla młodzieży polskiej w Brazylii. Opracował S.S. Kurytyba: Drukiem i nakładem redakcji „Gazety Polskiej w Brazylii” 1915 8° s. 208.

244. [SŁONINA Stanisław] S.S.: Trzecia książka do czytania dla szkół polskich w Brazylii. Opracował S.S. Kurytyba: Nakładem i drukiem Księgarni Polskiej B. Dergint & S-ka 1920 8° s. 174, 2 karty luźne. — Wydawnictwo Książek Szkolnych dla Brazylii.

Sokulski Czesław zob. Łakiński Józef, Sokulski Czesław

245. SOWIZDRZAŁ polski — Kasper Pokraka. Żywot największego figlarza, jaki żył na bożym świecie. Kurytyba — Parana — Brazylia: Nakładem «Oświaty». Czcionkami drukarni „Ludu” Avenida dr Jayme Reis 115. 1925 cm 18×13 s. nlb. 4, 172. — Wydawnictwa «Oświaty» nr 8.

246. SPÓLNY list pasterski arcybiskupa prowincji kościelnej Brazylii północnej opublikowany na uroczystość 50-letniej rocznicy ogłoszenia dogmatu Niepokalanego Poczęcia. (Curityba 1904) cm 17,5×11,5 s. nlb. 14. (Przetłómaczony z portugalskiego i wydany przez ks. Stanisława Trzebiatowskiego).

247. SPRAWOZDANIE o stanie szkoły polskiej Towarzystwa Szkoły Ludowej w Kurytybie za rok szkolny 1912. Kurytyba: Nakładem Towarzystwa Szkoły Ludowej w Brazylii 1912 cm 19×13,5 s. 19.

248. SPRAWOZDANIE z nadzwyczajnego sejmiku C[entralnego] Z[wiązku] P[olaków] w Brazylii z dnia 18 i 19 czerwca 1933 r. (Stenografował J[ózef] Ceranowicz.) [Kurytyba: Centralny Związek Polaków w Brazylii 1933] cm 33×22 s. 55, powiel.

249. SPRAWOZDANIE z I Zjazdu Katolickiej Młodzieży Polskiej w Brazylii i XVI nadzwyczajnego Sejmu Zjednoczenia Polsko-Katolickiego «Oświata» na Amerykę Południową. Kurytyba: Czcionkami redakcji „Ludu” 1937 8° s. 20. — Wydawnictwo «Oświaty» nr 54.

250. SPRAWOZDANIE z XIII Walnego Zjazdu Związku Towarzystw «Oświata». Kurytyba: Czcionkami redakcji „Ludu” 1934 cm 23×16 s. 30. — Wydawnictwo «Oświaty» nr 21.

251. SPRAWOZDANIE z XIV Walnego Zjazdu Związku Towarzystw «Oświata». Kurytyba — Parana: Nakładem Związku «Oświata». Czcionkami redakcji „Ludu” 1935 cm 23×16 s. 33. — Wydawnictwo «Oświaty» nr 22.

252. SPRAWOZDANIE z XV Walnego Zjazdu Zjednoczenia Polsko-Katolickiego «Oświata». Kurytyba: Nakładem Związku «Oświata». Czcionkami redakcji „Ludu” 1936 cm 23×16 s. 19. — Wydawnictwo «Oświaty» nr 50.

253. STAŁE części Mszy świętej. Tekst polski do użytku wiernych [opracował ks. Jan Pitoń. Kurytyba —] Parana — Brasil: Odbito czcionkami „Ludu” w Kurytybie 1965 cm 15,5×11 s. 43, nlb. 3.

254. STAŁE części Mszy świętej. Tekst polski do do [!] użytku wiernych [opracował ks. Jan Pitoń. Kurytyba —] Parana — Brasil: Odbito czcionkami „Ludu” w Kurytybie 1966 cm 15,5×11 s. 44.

255. STAŁE części Mszy świętej. Tekst polski do użytku wiernych i pieśni mszalne [opracował ks. Jan Pitoń. Kurytyba] Parana — Brasil: Odbito czcionkami „Ludu” w Kurytybie 1969 cm 15×11,5 nlb. 2, 108, nlb. 1.

256. STAŁE części Mszy świętej. Tekst polski do użytku wiernych i pieśni mszalne [opracował ks. Jan Pitoń]. Śpiewajmy Panu. Liturgia Mszy świętej. Curitiba: Grafica Vicentina Ltda 1970 cm 15×11 s. 132.

257. STAŃCZEWSKI Józef: Jasełka parańskie. Misterium Bożego Narodzenia na tle życia kolonistów polskich w Paranie i zmartwychwstania Polski. W 3 aktach i 2 żywych obrazach. Kurytyba, Par.: Zw[iązek] «Oświata». Czcionkami Księgarni Pol[skiej] Gustavo & Benradt (1923) cm 18,5×13,5 s. 47, tabl. 3, ilustr. — Wydawnictwa «Oświaty» nr 1.

258. STAŃCZEWSKI Józef: Narzecze polsko-brazylijskie w południowych stanach Brazylii, wraz z słowniczkiem wyrazów, zapożyczonych z języka portugalskiego. Wstępem opatrzył ks. Jan Rzymek. Kurytyba: Zw[iązek] «Oświata» 1925 8° — Wydawnictwa «Oświaty» nr 10.

259. STAŃCZEWSKI Józef (Fredecensis): Pieśni z Pomorza. <Zbiór>. Kurytyba — Parana — Brasil: Nakładem autora. Księgarnia Polska B. Mikoszewski i S-ka 1922 8° s. nlb. 2, 82.

260. STAŃCZEWSKI Józef (Fredecensis): Pod krzyżem południa. Tomik 1. Poezje. Kurytyba: (Nakładem autora) [Odbito czcionkami „Ludu”] 1925 cm 18×13,5 s. 32 z podobizną autora. — Wydawnictwa «Oświaty» nr 6.

261. STAŃCZEWSKI Józef: Przyszłość Polski w przepowiedniach. Kurytyba — Parana: Nakładem «Oświaty». Czcionkami drukarni „Ludu” — Avenida dr Jayme Reis nr 115. 1926 cm 18×13,5 s. 11, nlb. 1. — Wydawnictwa «Oświaty» nr 13.

262. STAŃCZEWSKI Józef: Słownik portugalsko-polski kolonisty polskiego w Brazylii. Wpływ języka portugalskiego na język kolonistów polskich w Brazylii. Porównawcze studium językowe napisał Józef Stańczewski, nauczyciel wędrowny

«Oświaty» a przedmową zaopatrzył ks. Jan Rzymek. Kurytyba — Paraná: Czcionkami drukarni „Ludu” Avenida dr Jayme Reis 115. 1925 cm 18×13,5 s. nłb. 2, 58.
— Wydawnictwa «Oświaty» nr 10.

Jest to odbitka z: „Świat Parański” 1925 nr 6 s. 18 - 34.

263. STAŃCZEWSKI Józef: Szkoła katolicka. Odczyt wygłoszony na zjeździe «Oświaty» w Irati — Parana. Kurytyba: Czcionkami „Ludu” 1932 8° s. 11 — Wydawnictwo Związku «Oświata» nr 18.

264. [STAŃCZEWSKI Józef] Fredecensis [pseud.]: Szymon Kosynier. Wielki bohater parański. (Poemat). Kurytyba — Paraná — Brasil: (Księgarnia Polska Gustavo Frattini & Cia) 1923 cm 19×13 s. 8.

265. STATUT «Centralnego Związku Polaków w Brazylii». Kurytyba: [Konsulat Rzeczypospolitej w Kurytybie] (18 VI 1931) cm 23,5×14,5 s. 9.

Na k. tyt. zaklejono słowo „Tymczasowy” winietką z orłem polskim.

266. STATUT Dobroczynno-Robotniczego Tow[arzystwa] Polskiego «Władysława Jagiełły» w Abbranches pod Kurytybą. Curitiba 1936 cm 16×12 s. 22.

267. STATUT Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej. Kurytyba: Nakładem Zjednoczenia Polsko-Katolickiego «Oświata» na Amerykę Południową. Czcionkami „Ludu” 1936 cm 16×12 s. 14. — Wydawnictwa «Oświaty» nr 52.

268. STATUT Katolickiego Związku Młodzieży Polskiej w Brazylii. Kurytyba: Nakładem Zjednoczenia Polsko-Katolickiego «Oświata» na Amerykę Południową. Czcionkami „Ludu” 1937 cm 15,5×11,5 s. 12. — Wydawnictwa «Oświaty» nr 53.

269. STATUT Klubu Polskiego w Kurytybie. Curitiba: Typ. Cezar Schulz — Rua Barão do Serra Azul 6. 1906 cm 14×10 s. 11.

270. STATUT Polskiego Towarzystwa «Królowej Jadwigi» w kolonii Antonio Prado 20 lipca 1910. Curitiba: Typ. Cezar Schulz [1910] cm 22×13 s. 10.

271. STATUT Polskiego Towarzystwa Samopomocy i Oświaty w Rio de Janeiro. Rio de Janeiro: Nakładem Towarzystwa. Drukarnia Polska R. Karmana w Kurytybie 1911 8° s. 14.

272. STATUT św. Ligi Eucharystycznej, założonej przez Ojców Karmelitów Bosych przy kościele Bożego Ciała w Mediolanie. Kurytyba: Drukiem „Gazety Polskiej” w Kurytybie 1923 cm 16×12 s. 8.

273. STATUT Towarzystwa Młodzieży Polskiej im. J[ózefa] Piłsudskiego we Fluvipolis. Kurytyba: Odbito w [drukarni] „Świt” 1928 cm 16×12 s. 16.

274. STATUT Towarzystwa Rolniczego «Rolnik». [Kurytyba przed 1939] cm 22×15 s. 8.

275. STATUT Towarzystwa Sportowo-Gimnastycznego «Junak». Ułożył Mieczysław Lepecki. Kurytyba: Wydała Komenda Główna PTS. Czcionkami „Świtu” 1923 cm 15×12 s. 12.

276. STATUT Zrzeszenia Nauczycielstwa Szkół Polskich w Brazylii. [Kurytyba] 1928 cm 23×15 s. 4.

277. STATUT Związku Kół Młodzieży w Brazylii oraz statut Koła Młodzieży lokalny. Kurytyba 1928 cm 23×16 s. 8. — Biblioteka Związku Kół Młodzieży w Brazylii. Nr 2.

278. STATUT Związku Polsko-Katolickiego M[atki] B[oskiej] Częstochowskiej w São Paulo. São Paulo: Typografia do Instituto Dom Bosco [przed 1939] cm 13×9 s. 24. — Tekst w języku polskim i portugalskim.

279. STATUT Związku Zawodowego Rolników Polskich w Brazylii. Curitiba 1934 cm 15×12 s. 16.

280. STATUTA Towarzystwa Polskiego «Bratnia Pomoc» w Alto Paraguassú Itayopolis. Stan S[anta] Catharina. — Estatutos da Sociedade Poloneza «Bratnia Pomoc» em Alto Paraguassú — Itayopolis Est. de Sta Catharina. B.m.w. [przed 6 I 1924] cm 14,5×9,7 s. 15, nlb. 1, 15.

281. STATUTY i regulamin Związku Polskiego w Kurytybie. Curityba: Typ. Cezar Schulz 1923 cm 20×14,5 s. 22.

282. STATUTY Konsorcjum Zawodowo-Kooperatywnego. [Kurytyba przed 1939] cm 16×12 s. 16.

283. STATUTY Towarzystwa «Kolonista» w Nowej Galicji. Nowa Galicja: Nakładem [Towarzystwa] «Kolonista». Z drukarni K. Warchałowskiego w Kurytybie 1914 cm 17×12 s. 15.

284. STATUTY Towarzystwa «Matki Boskiej Częstochowskiej» i «Orła Białego». Barro, R[io Grande do] S[ul] 1937 cm 16×11 s. 8.

285. STATUTY Towarzystwa Oświaty Ludowej «Bratnia Pomoc» pod wezwaniem św. Wojciecha na kolonii św. Kandydy. [Kurytyba przed 1939] cm 15×12 s. 8.

286. STATUTY Towarzystwa Rolniczego «Szczęść Boże» w Orleansie [założonego w 1921 r.] Kurytyba: Odbito czcionkami „Ludu” w 1934 r. cm 16×12 s. 10.

287. STATUTY Zjednoczenia Polsko-Katolickiego «Oświata» na Amerykę Południową. Kurytyba: Czcionkami „Ludu” 1936 cm 23×16 s. 8. — Wydawnictwo «Oświata» nr 51.

288. SZLACHTA W[ładysław]: Do was młodzi. Polskiej młodzieży pozaszkolnej w Brazylii. Kurytyba: Odbito w tłoczni „Świtu” 1926 cm 15,5×11 s. 12.

289. SZUKIEWICZ Wojciech: Kilka słów o pszczelnictwie napisał Wojciech Szukiewicz. Odczyt wygłoszony na Wystawie Rolniczej w São José dos Pinhães, w kwietniu 1916 r. Kurytyba: Wydawnictwo „Gazety Polskiej w Brazylii” 1916 cm 17×12 s. 24. — Odbitka z „Gazety Polskiej w Brazylii”.

290. SZULC Karol: Odpowiedź! Curityba <Brazylia> w listopadzie 1894 r. cm 33,5×25 s. 6. — Tyt. nagł.

291. SZUMOWSKI Stefan: Straż nad Wisłą. Teatrzyk dla dzieci. Obrazek patriotyczny w jednej odsłonie ze śpiewami i tańcami. Odegrany poraz pierwszy przez młodzież szkoły męskiej w Starym Sączu z okazji obchodu listopadowego w r. 1912. Kurytyba: Odbito w tłoczni „Świtu” 1923 cm 18×13 s. 36.

292. SZUMOWSKI Stefan, Rodacki Jan, Zarychta Apoloniusz: Tymczasowe programy nauczania dla szkół polskich w Brazylii wraz z uwagami dla nauczycieli. Ułożyli Stefan Szumowski (Wstęp i przedmioty polskie), Jan Rodacki (Przedmioty brazylijskie), Apoloniusz Zarychta (Wychowanie fizyczne). Kurytyba: Nakładem Zw[iązku] Zaw[odowego] Naucz[ycieli] Szkół Prywatnych w Brazylii 1924 cm 23×16 s. 42, nlb. 4.

293. SZYMAŃSKI Juliusz dr, Profesor Uniwersytetu Parańskiego, członek Akademii Oftalm[icznej] i Oto-Lar[ynologicznej] w St[anach] Zjed[noczonych] Półn[ocnej] Ameryki, członek honorowy Tow[arzystwa] Lek[arzy] Polskich w Chicago: Okulistyka w skróceniu. Kurytyba — Brazylia: Księgarnia Polska — B. Der-gint i Ska 1920 cm 24×17 s. nlb. 2, 206, ilustr.

294. SPIEWAJMY Panu. (São Paulo: Nakładem Polskiego Duszpasterstwa. Odbito czcionkami Polskiej Drukarni „Lud” w Kurytybie 1953) cm 11,5×8 s. 96.

295. SPIEWAJMY Panu. Liturgia Mszy świętej. Tekst polski. Kurytyba. Odbito czcionkami „Ludu” w Kurytybie. Grafica Vicentina Ltda 1970 cm 15×11 s. 132.

296. SPIEWAJMY PANU. Liturgia Mszy świętej. Tekst polski. Kurytyba: Odbito czcionkami „Ludu” w Kurytybie. Grafica Vicentina Ltda 1974 cm 15×11 s. 156.

297. SPIEWNICZEK polski. Kurytyba: Wydawnictwo Księgarni Polskiej.

298. SPIEWNİK kieszonkowy dla ludu i młodzieży. Kurytyba: Wydany nakładem Leona Bieleckiego 1907 8° s. 108, IV.

299. SPIEWNİK polski. Zbiór pieśni narodowych, dumek i krakowiaków. Kurytyba: Nakładem i drukiem Księgarni Polskiej Kaz[imierza] Warchałowskiego 1914 cm 16,5×11,5 s. 96.

300. TAJEMNICE o Najśw[iętszej] Pannie Maryi. Kurytyba: Nakładem Księgarni Polskiej Kazimierza Warchałowskiego [przed 1919].

301. TAJEMNICE o Najśw[iętszej] Pannie Maryi. Kurytyba: w drukarni „Gazety Polskiej” [ok. 1920] cm 18×12 s. nlb. 16.

302. TAJEMNICE o Najśw[iętszej] Pannie Maryi. Kurytyba: Czcionkami drukarni „Ludu” [przed 1938] (komplet mały z obrazkami).

303. TEMPSKI Stanisław dr: Czystość jako główny czynnik zdrowia. Kurytyba: Odbito ze „Świtu” 1922 8° s. 18.

304. TOWARZYSTWO Polskie — Dobroczynne «Białego Orła» w Porto Alegre w Stanie Rio Grande do Sul — Brazylia — Ameryka Południowa. Kurytyba: Typ. Cezar Schulz b.r. 8° s. 13.

Trzebiatowski Stanisław ks. zob. Droga do nieba i Spólny list pasterski...

305. TRZECIA książka dla młodzieży polskiej w Brazylii. W Kurytybie: Nakładem i drukiem „Gazety Polskiej w Brazylii” 1915 8° s. 208.

306. TRZECIA książka dla młodzieży polskiej w Brazylii. Wydanie 2. Kurytyba: Nakładem i drukiem „Gazety Polskiej w Brazylii” 1922 8° s. 176.

307. TRZY prześliczne i bardzo skuteczne modlitwy przy umierającym. [Kurytyba: Typ. Cezar Schulz] b.r. 8° s. nlb. 2, 6.

308. TRZY prześliczne i bardzo skuteczne modlitwy przy umierającym. (Kurytyba: Druk i nakład Księgarni i Drukarni Polskiej w Kurytybie przy ul. Barão do Serro Azul, 12 - 14. 1925) 8° s. 5.

Tymczasowy Statut «Centralnego Związku Polaków w Brazylii» zob. Statut «Centralnego Związku Polaków w Brazylii».

309. UROCZYSTOŚĆ na cześć Matki Boskiej Królowej Polski i srebrny jubileusz kapłaństwa ks. Władysława Klinickiego. São Paulo, 5 maja 1968 r. Druk w Kurytybie: drukarnia ks. ks. Misjonarzy 1968 cm 21,5×10,5 s. nlb. 6, rozkładanka ilustr.

310. USTAWA Handlowego Polsko-Brazylijskiego Towarzystwa Akcyjnego «Unia». Curitiba: Tipografia Cezar Schulz — Rua Barão do Serro Azul 6. 1906 cm 22×15 s. 10.

311. USTAWA Kółka Młodzieży Polskiej w Kurytybie. Kurytyba: Nakładem «Kółka Młodzieży Polskiej». Drukiem Cezara Schulza w Kurytybie 1916 cm 19×12 s. 26.

312. USTAWA Polskiego Towarzystwa Dobroczynności im. Tadeusza Kościuszki — Łączność i Zgoda. Połączone dnia 23 lipca 1916 r. Kurytyba — Paraná (dnia 23 sierpnia 1931 r.) cm 15,5×10,5 s. 12. — Tyt. okł.

313. USTAWA Towarzystwa im. Józefa Hallera w Itaparà, Pr. Curitiba: Księgarnia Polska Gustavo & Benradt [1923] cm 22×15 s. nlb. 4.

314. USTAWA Towarzystwa królowej «Świętej Jadwigi» w Abranches, Abranches: Nakładem Tow[arzystwa] «Świętej Jadwigi». Z drukarni B. Mikoszewskiego & Cia 1921 cm 18,5×12 s. 6.

315. USTAWA Towarzystwa imienia «Władysława Jagiełły» w Abranches. [Abranches:] Nakładem Tow[arzystwa] «Władysława Jagiełły». Z drukarni R. Karmana w Kurytybie 1911 cm 19×13,5 s. 8.

316. USTAWA «Tow[arzystwa] Szkoły Ludowej w Brazylii». [Kurytyba przed 1939] cm 17×12 s. 19.

317. USTAWA Towarzystwa Szkoły Ludowej w Brazylii. Zarejestrowanego w Kurytybie dnia 11 marca 1905 roku. N. 8310 fl. 198 N. — Protok. Reg. N. 5 fs. 4 Książka N. 1. Kurytyba: Czcionkami Drukarni i Księgarni Polskiej. Typ. Cezar Schulz — Curitiba Rua Barão do Serro Azul 6. [1905] cm 18×13 s. 7, nlb. 1.

318. USTAWA Towarzystwa św. Sebastiana w Karazimie (Carasinho, Pr.). [Kurytyba przed 1939] cm 22×15 s. 4.

319. USTAWA Zjednoczonych Tow[arzystw] Polskich «Tadeusz Kościuszko, Łączność i Zgoda» w Kurytybie. Kurytyba 1916 cm 18×12 s. 9.

320. USTAWA Związku Młodzieży Wiejskiej i Kół Młodzieży Wiejskiej w Brazylii. Kurytyba: Odbito w drukarni „Świtu” w Kurytybie — Paraná 1928 cm 20×13,2 s. nlb. 2, 14. — Biblioteka Związku Młodzieży Wiejskiej w Brazylii, Nr 1. Na k. tyt. motto: Trzeba z żywymi naprzód iść, po życie sięgać nowe!

321. USTAWA «Związku Narodowego Polskiego» w Brazylii z siedzibą w Kurytybie. Kurytyba: Nakładem «Związku Narodowego Polskiego». Czcionkami „Gazety Polskiej w Brazylii” 1911 cm 16×12 s. 15, nlb. 1.

322. USTAWA Związku «Oświata». Kurytyba: Odbito czcionkami „Ludu” 1924 cm 19×13 s. 6.

323. USTAWA Związku Zawodowego Nauczycieli Polskich Szkół Prywatnych w Brazylii. — Ustawa kasy samopomocy Związku Zawodowego Nauczycieli Polskich Szkół Prywatnych w Brazylii. Kurytyba: Czcionkami „Świtu” 1923 cm 14×12 s. 15, nlb. 1, 6.

324. USTAWY i cel Towarzystwa Polskiego św. Stanisława w Rio Claro. [Kurytyba przed 1939] cm 15×12 s. 4.

325. USTAWY imigracyjne w Brazylii. Kurytyba: Nakładem i drukiem „Gazety Polskiej w Brazylii” 1936 cm 18×13 s. 40. — Biblioteka «Osadnika» nr 1.

326. USTAWY Kółka Rolniczego im. Tadeusza Kościuszki na kolonii Agua Branca, São Mateus. [Kurytyba przed 1939] cm 18×13 s. 8.

327. USTAWY Towarzystwa Polskiego Kółka Rolniczego imienia św. Izidora w Rio Claro. Curitiba: Drukarnia „Gazety Polskiej” 1897 cm 16×12 s. 8.

328. USTAWY Towarzystwa Polskiego «Tadeusz Kościuszko» w Kurytybie, Paraná, Brazylia, założonego dnia 15 czerwca 1890. Poznań: Drukarnia „Kuriera Poznańskiego” 1892 cm 16×10 s. 24.

329. USTAWY Towarzystwa Polskiego w São Paulo. — Estatutos da Sociedade

Poloneza de São Paulo. Kurytyba: Księgarnia Polska Gustavo & Benradt 1923 cm 18×13 s. 35.

330. WACHOWICZ Roman: Maragatos. Opowieść z lat 1923/27 oparta na prawdziwych wydarzeniach w Rio Grande do Sul. Curitiba (— Paraná): Odbito czcionkami „Ludu” 1965 cm 23×16,5 s. 132, ilustr.

331. WACHOWICZ Roman: Szerszenie w raju. Niniejszą pracę składam u stóp pomnika tysiąclecia narodu polskiego autor. Kurytyba: [Drukarnia „Ludu”] 1962 [- 1964] cm 24×16,5 s. nlb. 4, 238, okł. kolorowa.

Odbitka z „Ludu” 1962 - 1963.

332. [WARCHAŁOWSKI Kazimierz:] Krajowa Fabryka Sztucznych Nawozów w Kurytybie. Kurytyba: Nakład Księgarni Polskiej w Kurytybie [przed 1919] cm 17×11 s. 12.

333. WARDASÓWNA Maria: Maryśka ze Śląska. Powieść lotnicza dla młodzieży. Przedmowa Gustawa Morcinka. Kurytyba: Drukarnia „Ludu” 1959 cm 23×16 s. 87.

334. WERFEL [Franz] Franciszek: Pieśń o Bernardecie. Przekład autoryzowany Marii Kłos. Kurytyba: Drukarnia „Ludu” 1958 cm 23,2×16,2 s. nlb. 2, 233.

335. [WESTFALEWICZÓWNA Lucyna] Nulla: Sygnały. Wiersze. Siostra Nulla — służebnica krzyża. (Wiersze wydane na prośbę rodziny, przyjaciół i znajomych siostry Nulli służebnicy Krzyża, urodzonej 28 lutego 1911 roku, zmarłej 10 lipca 1945 roku. Wydanie trzecie. Przedruk z Verbum 1947. Kurytyba: w drukarni „Lud” dla uczczenia 60-lecia placówki 1963) cm 20,5×15,5 s. 88, nlb. 1, tabl. 1.

336. [WESTFALEWICZÓWNA Lucyna] Nulla: Wiersze. Siostra Nulla — służebnica krzyża. [Kurytyba: Nakładem redakcji „Ludu” 1963] cm 20,5×15,5 s. 32.

337. WIELICZKA Zygmunt: „Na pożegnanie”. Uwagi, uzupełnienia i poprawki do historiografii powstania wielkopolskiego 1918 - 1919. São Paulo: Nakładem autora 1971 cm 30×22 s. nlb. 4, 85, 3, 2, 10, 6, 6, 7, maszynopis powiel. na kseroksie. — [Nakład 100 egzemplarzy.]

Rec.: p.h. [Hęciak Paweł], „Przegląd Zachodni” (Londyn) R. 22:1971 nr 7/8 s. 35.

338. WIELICZKA ZYGMUNT: Powiat witkowski w okresie rewolucji niemieckiej 1918/1919. Kurytyba: Grafica Vicentina Ltda 1964 cm 22,8×15,5 s. XII, 125, nlb. 1.

339. WIELICZKA Zygmunt: Prawda a legendy powstania wielkopolskiego 1918 - 1919. Kurytyba: Tłoczone w drukarni „Ludu” 1961 r. cm 23,5×16 s. 51.

340. WOJ Ludomił: W jaki sposób chłopci sycylijscy walczyli o swe prawa i dobrobyt. Kurytyba: Nakładem „Polaka w Brazylii” 1906 cm 17,5×11,5 s. 15.

341. WÓJCIK Władysław: Bezdomne. Obrazek sceniczny jednoaktowy z czasów wojny światowej w Polsce dla młodzieży i teatrzyków dziecięcych. Kurytyba: Wydawnictwo «Towarzystwa Kultury Teatralnej w Brazylii». Odbito w drukarni „Świtu” 1928 cm 21×14 s. 22. — [Nakład 100 egzemplarzy.] — Odegrano po raz pierwszy w Guaçuwirze w maju 1927.

343. WÓJCIK Władysław: Obchody narodowe. Zbiór przemówień i deklamacyj

na obchody narodowe polskie w Brazylii. Kurytyba: Nakładem «Towarzystwa Kultury Teatralnej w Brazylii» 1928 8° s. 32.

344. WOJCIK Władysław: Patrol swatem. [Obrazek sceniczny w jednym akcie]. Kurytyba: Odbito w tłoczni „Świt” 1925 8° s. 24. — [Nakład 100 egzemplarzy.]

345. WOJCIK Władysław: Pierwszy postrzał... Kurytyba: Odbito w tłoczni „Świt” 1925 cm 18,5×13,2 s. 64. — [Nakład 500 egzemplarzy.]

346. [WOJCIK Władysław] Władysław [pseud.]: Szlakiem przeznaczenia. Dzieje chłopskiego syna. Powieść. Kurytyba: Odbito w drukarni „Świt” 1928 cm 20×13,5 s. nlb. 2, 239, nlb. 1. — [Odbitka w 100 egzemplarzach ze „Świt”.]

347. [WOJCIK Władysław] S. Wład. [pseud.]: W sierpniowy poranek. B. m. i r. cm 23×16 s. 7.

348. [WOJCIK Władysław] Władysław [pseud.]: «Wesele» St[ani]sława Wyspiańskiego — objaśnienie dramatu narodowego opracował Władysław. Kurytyba: Nakładem «Towarzystwa Kultury Teatralnej w Brazylii» 1928. — [Nakład 300 egzemplarzy.]

349. WOJCIK Władysław: Wojna domokrażców. Brazylijski romans historyczny z epoki kolonialnej. Kurytyba: Nakładem [i drukiem] „Polskiej Prawdy w Brazylii” 1930 8° s. 147. — [Nakład 200 egzemplarzy.]

350. WOJCIK Władysław: Zemsta Indianina. Żagłambaté. Nowele brazylijskie. Kurytyba — Paraná — Brasil: Nakładem [i drukiem] „Polskiej Prawdy w Brazylii” 1931 cm 26,7×18 s. 98, nlb. 1. — [Odbitka z „Polskiej Prawdy w Brazylii” w 200 egzemplarzach.]

351. WRÓBLEWSKI Piotr: Votum Polonii paulistańskiej. Polski rok maryjny 1956 - 1957. (Fotografie wykonali: Tadeusz Gozdawa Słocki i Foto «Bernardo». Tekst Piotra Wróblewskiego.) [Sao Paulo:] (Wykonano w Zakładach Graficznych «Tipografia Baltica») 1956 cm 23×15,8 s. nlb. 16, ilustr. — Drukowano jako dodatek do „Ziarn i Kłosów” Duszpasterstwa Polskiego w São Paulo.

352. WSKAZÓWKI dla drobnego rolnika. Wydane pod kierownictwem Służby Technicznej Rolniczej Saletry Chilijskiej, São Paulo. Curitiba: Albano Boutin et Cia de Adubos Paraná 1950 cm 23×16 s. 16.

353. WSKAZÓWKI dla drobnego rolnika. (Kurytyba:) Publikacja Albano Boutin & Cia Ltda B.r. 8° s. 14.

354. WYDZIEDZICZONA czyli losy pewnej hrabianki. Powieść z życia rzeczywistego w Ameryce. Kurytyba: Nakładem «Oświaty». Czcionkami „Ludu” 1927 cm 27×18 s. 73. — Wydawnictwo «Oświaty» nr 12.

355. WYRWA Józef (Stary): Pamiętniki partyzanta. Część 3 i 4. Curitiba — Paraná: (Nakładem Józefa i Tadeusza Wyrwy. Skład główny: Zofia Kietlińska Av. Batel, 1514, Curitiba. Odbito czcionkami drukarni „Ludu” Curitiba — Paraná — Brasil) 1953 cm 23×16 s. 223, nlb. 4.

Część 1 i 2 wydana: Chicago 1951 Ampol Book Co.

356. Z. M. ks.: Nowenna do świętej Anny Matki Najśw[iętszej] Marii Panny. Napisał ks. Z. M. Święta Anno, módl się za nami! Kurytyba: Czcionkami „Ludu” 1935 cm 15,8×10,8 s. nlb. 2,40, nlb. 1. — Wydawnictwo «Oświaty» nr 28.

357. ZAGÓRSKI Kazimierz dr: Krótki zarys budowy i czynności ciała ludzkiego oraz zarys higieny. Kurytyba: Odbito w tłoczni „Świt” 1926 8° s. 91.

358. ZAKRZEWSKA Helena: Białe róże. Kurytyba — Parana — Brazylia: Nakładem i drukiem „Gazety Polskiej w Brazylii” 1938 cm 18,5×13,5 s. 239. — Biblioteka «Osadnika» nr 5.

359. ZAKRZEWSKA Helena: Lulu. <Nowela>. Kurytyba: Odbito w tłoczni „Świtu” 1926 8° s. 44.

360. ZAKRZEWSKA Helena: W obronie swego gniazda. <Powieść>. Kurytyba: Odbito w tłoczni „Świtu” 1926 8° s. 101.

361. ZALESKI Wojciech: Dzieje górnictwa i hutnictwa na Górnym Śląsku do roku 1806. Madryt: (Nakładem Antoniny Zaleskiej. Impreso na Gráfica Vicentina Ltda. Curitiba, Paraná, Brasil) 1967 cm 22,3×16,5 s. nlb. 4, 445. — Wydawnictwa Towarzystwa Imienia Romana Dmowskiego nr 5.

Zarychta Apoloniusz zob. Jeziorowski Konrad, Zarychta Apoloniusz.

Zarychta Apoloniusz. zob. Szumowski Stefan, Rodacki Jan, Zarychta Apoloniusz

362. ZASADY kierownicze służby zaludnienia kraju. Dekret n. 6455 z dnia 19 kwietnia 1907. Rio de Janeiro: W drukarni „Polaka w Brazylii” — Curityba 1907 cm 17×12,5 s. 42.

363. ZASADY obowiązujące przy kolonizacji stanu Parany. Dekret n. 218. [Kurytyba:] W drukarni „Polaka w Brazylii” 1907 cm 21×13 s. 19.

364. ZBIOREK pieśni legionowych. Ponta Grossa <Parana>: Nakładem i czcionkami Drukarni «Polonia» 1918 8° s. 40.

365. ZBRUCZ Jan: Czy byłem szpiegiem? (Tom 1-2). Curitiba: (Nakładem redakcji „Ludu”. Drukarnia „Ludu”) 1953 cm 21,5×15 s. 177, nlb. 2+239. — Okładkę projektował Czesław Romaszko.

366. ZDANOWSKI Feliks Bernard: Słownik portugalsko-polski podług najnowszych źródeł opracowany. Część 1. Kraków — Warszawa — Kurytyba: Druk. Wł. Teodorczuka w Krakowie 1905 cm 19×12,5 s. 468.

367. ZDANOWSKI Feliks Bernard, Lorenz Franciszek: Słownik polsko-portugalski, podług najnowszych źródeł opracowany. Część 2. Kraków — Kurytyba: Drukarnia A. Rippera w Krakowie 1907 cm 19×12,5 s. 280.

Na s. 271-280: Niektóre informacje o Brazylii.

368. ZET — ES [pseud.]: Z ziemi krzyża. São Paulo: Nakładem Związku M. B. Częstochowskiej 1939 cm 17×11 s. nlb. 2, 33, nlb. 5.

369. (ZGRAYA Adam) A. Z.: Mała historia Brazylii opracowana do roku 1905 przez A. Z. Ijuhy — Rio Gr[ande] do Sul: Wydawnictwo „Kolonisty” (Nr 1) 1909 cm 13,5×9,5 s. 71, nlb. 1.

Na okł.: opracował Adam Zgraya nauczyciel T[owarzystwa] S[zkół] L[udowej] w Br[azylii].

370. ZWIĄZEK Towarzystw «Kultura». Kurytyba 1921 cm 29×21 s. 8.

371. ZWYCZAJE Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi. Warszawa: (Odbito czcionkami „Ludu” w Kurytybie — Paraná — Brasil) 1964 r. cm 23×16,5 s. 87.

372. ŻACZKOWSKI Julian: Nasze pieśni. Spiewnik dla przedszkoli, szkół początkowych i różnych zespołów chóranych. Kurytyba: Nakładem Składnicy Oświatowej Zrzeszenia «Nauczycieli Szkół Polskich w Brazylii» 1936 cm 23×15,5 s. 120.

373. ŻACZKOWSKI Julian: Poznaj swój naród. Ponta Grossa: Odbito w «Drukarni Polskiej» w Ponta Grossa 1933 cm 23×16 s. 52.

Żaczkowski Julian zob. Radomski Włodzimierz, Żaczkowski Julian

374. ŻĄGOŁŁOWICZ Witold Stanisław (Biały): Z za krat Pawiaka. (Rysunki wykonał J. D. Ficiński.) Kurytyba — Parana — Brazylia: (Wydala Eugenia Żągołłowicz w grudniu 1928 w Kurytybie — Brazylia. Odbito w tłoczni „Świtu”) cm 23×18,2 s. 32, nlb. 2, ilustr.